

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

FILOZOFICKÁ FAKULTA

ÚSTAV ROMANISTIKY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**KOMPARACE ČESKÉHO A BELGICKÉHO PŘEDSEDNICTVÍ EU:
PŘÍPRAVA, PRŮBĚH, VÝSLEDKY**

Vedoucí práce: JUDr. Mgr. Ivo Petruš, Ph.D.

Autor práce: Tereza Veselá

Studijní obor: Francouzský jazyk pro evropský a mezinárodní obchod

Ročník: 3.

2012

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce.

Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce.

Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

České Budějovice, 18. května 2012

Tereza Veselá

Poděkování

Ráda bych na tomto místě poděkovala JUDr. Mgr. Ivovi Petřů, PhD. za cenné rady a odborné vedení při zpracování mé bakalářské práce.

Anotace

Cílem této práce je porovnat české a belgické předsednictví Evropské unie, zejména jejich přípravy, průběh a výsledky, včetně faktorů, které je mohly nějakým způsobem ovlivnit.

První část práce je spíše teoretická a popisuje základní institucionální uspořádání Evropské unie, rotační systém předsednictví a změny, které do jeho fungování vnesla Lisabonská smlouva. Rovněž uvádí výchozí situaci obou srovnávaných zemí (stručnou geografickou charakteristiku, politický systém, působení v Evropské unii).

Druhá část se přímo věnuje uvedeným předsednictvím, zmiňuje jejich přípravy, průběh, výsledky a hodnocení, aby bylo následně možné provést komparaci a analyzovat jejich společné a rozdílné znaky.

Součástí je také francouzsky psané resumé a francouzsko-český glosář.

Annotation

The aim of this bachelor thesis is to compare the Czech and Belgian Presidency of the European Union, especially the preparation, course and results, including factors which could have affected these two Presidencies.

The first part of this thesis is theoretical and describes the basic institutional system of European Union, rotating presidency system and changes caused by Lisbon Treaty. This part also contains a chapter concerning initial situation of these countries (brief geographic characteristics, political system and position in the European Union).

The second part deals directly with the Czech and Belgian Presidency. It mentions their preparation, course, results and assessment to analyse and compare their differences and common features.

French written summary and French-Czech glossary are included.

Obsah

Úvod	9
1 Institucionální struktura Evropské unie	11
1.1 Rada Evropské unie.....	11
1.1.1 Předsednictví Rady	13
1.1.2 COREPER	14
1.1.3 Generální sekretariát	14
1.1.4 Rozhodování Rady.....	14
1.2 Evropská rada.....	15
1.3 Evropská komise	16
1.4 Evropský parlament	17
2 Institut Předsednictví	18
2.1 Vývoj Předsednictví	18
2.2 Principy Předsednictví	19
2.2.1 Rotační rovnost	19
2.2.2 Princip nestrannosti.....	21
2.3 Funkce předsednictví	21
2.4 Shrnutí změn plynoucích z Lisabonské smlouvy	22
2.4.1 Stálý předseda Evropské rady.....	22
2.4.2 Vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku	23
3 Výchozí situace srovnávaných zemí.....	24
3.1 Geografická charakteristika	24
3.1.1 Česká republika.....	24
3.1.2 Belgie	25
3.2 Politický systém	26
3.2.1 Česká republika.....	26
3.2.2 Belgie	27
3.3 Vztah k Evropské unii.....	29
3.3.1 Česká republika.....	29
3.3.2 Belgie	30
4 České předsednictví.....	32
4.1 Přípravy	32

4.1.1	Motto a symboly	32
4.1.2	Průběh příprav.....	33
4.2	Priority.....	34
4.2.1	Společný program Francie, České republiky a Švédska	34
4.2.2	Program a priority českého předsednictví	35
4.3	Průběh předsednictví.....	36
4.3.1	První měsíc v čele Evropy	36
4.3.2	Další období ve znamení hospodářské krize.....	38
4.3.3	V půlce přichází pád	39
4.3.4	Poslední měsíce.....	40
4.4	Výsledky	40
4.4.1	Klíčová tři „E“	41
5	Belgické předsednictví.....	43
5.1	Přípravy	43
5.1.1	Symboly	44
5.1.2	Průběh příprav.....	44
5.2	Priority.....	46
5.2.1	Společný program Španělska, Belgie a Maďarska	46
5.2.2	Program a priority belgického předsednictví	46
5.3	Průběh předsednictví.....	48
5.3.1	První měsíce v čele Evropy	48
5.3.2	Další období.....	49
5.3.3	Poslední měsíce věnované životnímu prostředí.....	49
5.4	Výsledky	50
5.4.1	Plnění vytyčených cílů.....	51
6	Komparace předsednictví.....	54
6.1	Vliv politické situace na předsednictví	54
6.1.1	Česká republika.....	54
6.1.2	Belgie	55
6.2	Hodnocení českého předsednictví.....	56
6.2.1	Úspěchy	56
6.2.2	Neúspěchy.....	57
6.2.3	Řekli o předsednictví	57

6.3	Hodnocení belgického předsednictví	59
6.3.1	Úspěchy	59
6.3.2	Neúspěchy.....	60
6.3.3	Řekli o předsednictví	60
6.3.4	Shrnutí.....	61
Závěr	.....	64
Resumé	.....	66
Glosář	.....	69
Použité zdroje	.....	72
Seznam tabulek a obrázků	.....	81

Úvod

Tématem mé bakalářské práce je komparace českého a belgického předsednictví Rady Evropské unie. Zvolila jsem si ho, protože mne zaujalo svou aktuálností, Evropská unie je, ať si to uvědomujeme nebo ne, součástí našich každodenních životů. A předsedat tak velikému uskupení, které čítá bezmála půl miliardy lidí, je pro každý stát záležitostí velice prestižní a významnou.

Zajímalo mne, jak se tohoto úkolu zhostila Česká republika, která se stala členem Unie teprve nedávno a nemá zatím s evropskými záležitostmi příliš zkušeností. Navíc tuto funkci vykonávala ještě za pravidel platných před Lisabonskou smlouvou, kdy jednotlivé státy předsedaly nejen všem formacím Rady Evropské unie, ale zároveň i Evropské radě, tedy jednáním na nejvyšší možné politické úrovni. Reprezentovaly Evropskou unii na mezinárodní úrovni, účastnily se summitů se světovými vůdci, jednaly s dalšími evropskými institucemi. Tyto činnosti kladly velké nároky na administrativní, organizační, politické a reprezentační schopnosti každého státu. Proto je podle mne velmi zajímavé porovnat přípravu, průběh i konečné výsledky českého předsednictví právě s předsednictvím belgickým, které už bylo vykonáváno v souladu s Lisabonskou smlouvou.

Oba tyto státy jsou malé svou rozlohou a řada autorů, zabývajících se touto tematikou, se shoduje, že předsednictví takovýchto zemí bývají většinou úspěšná. Ve srovnání České republiky a Belgie nelze však opomenout fakt, že Belgie stála u zrodu evropské integrace a je tudíž velmi zkušeným hráčem na evropském poli. Navíc, jak jsem již zmínila, své poslední předsednictví vykonávala v době, kdy byla Lisabonská smlouva v platnosti. To znamená, že předsednická funkce přenechala některé své významné pravomoci nově vzniklým úřadům a nyní hlavně řídí práce většiny formací Rady. Tudíž lze předpokládat, že Belgie svou úlohu předsedání zvládla obratněji a s lepšími výsledky než Česká republika, která se v Unii teprve rozkoukává.

První část mé práce bude spíše teoretická. Protože je jejím cílem porovnat přípravy, průběh a výsledky obou předsednictví a zároveň zhodnotit jednotlivé faktory, které je mohly ovlivnit, je dobré se předně ve stručnosti seznámit s institucionální strukturou Evropské unie, případně i s působením těchto dvou vybraných států v hlavních evropských institucích. Tyto informace zařadím do první kapitoly. V další kapitole se budu zabývat obecnou charakteristikou předsednictví, včetně jeho vývoje, principů a fungování. To, co mohlo sehrát důležitou roli při předsednictví a nějakým

způsobem se mohlo podepsat na jeho průběhu a výsledcích, zmíním ve třetí kapitole. Zahnu sem obecnou geografickou charakteristiku obou zemí, popis jejich politických systémů. Zmíním zde i dosavadní fungování České republiky a Belgie v Unii a vývoj jejich členství.

Ve druhé části mé práce se zaměřím na konkrétní předsednictví. Nejdříve popíši to české, protože se odehrávalo dříve, v další kapitole se budu věnovat tomu belgickému. Jak je již z názvu této bakalářské práce patrné, zaměřím se hlavně na jejich přípravu, průběh a výsledky. Zajímavé je také podle mne zmínit reakce hlavních aktérů na obě předsednictví a se stručně nastínit politickou situaci v době, kdy každý ze srovnávaných států stál v čele Evropy. Výše zmíněné informace mi poslouží k analyzování a následné komparaci obou těchto předsednických mandátů, což bude také hlavním výstupem mé práce, kterou bude uzavírat francouzsky psané resumé a francouzsko-český glosář.

Při tvorbě této práce mi budou nápomocny jak tištěné, tak internetové zdroje. Nejprínosnější pro mne budou publikace a články *Petra Kanioka*, jak v elektronické, tak knižní podobě - *Předsednictví Rady EU: příběh půlstoletí*, *Předsednictví: vrcholem Rad v EU*, *Institut předsednictví Evropské unie: principy, problémy a reforma*, *Česká republika v čele Evropy: tři etapy místo šesti*. Z tištěných publikací musím dále zmínit knihu *Markéty Pitrové a Petra Fialy – Evropská unie*, ze které budu čerpat v první části mé práce. Ve druhé části využiji knihy *Dana Marka a Michaela Bauma – Česká republika a Evropská unie*, *Herberta Slavíka a Jiřího Potužníka – Mirek Topolánek: Sto dní v čele Evropy* a mnohé další. Podařilo se mi nalézt řadu zajímavých elektronických zdrojů, ze kterých budu čerpat informace o Belgickém předsednictví. V první řadě to budou samozřejmě oficiální stránky belgického předsednictví – www.eutrio.be a mnohé další.

Pro snadnější orientaci a lepší přehlednost v nepřímých citacích, zvolím rozdílné označení pro citovaný odstavec a citovanou větu. Horní index umístím za tečku, pokud se citace bude vztahovat k celému odstavci a před tečku, pokud se bude vztahovat pouze k jedné větě.

1 Institucionální struktura Evropské unie

Z hlediska výkonu předsednictví hraje, mezi institucemi Evropské unie, nejzásadnější roli Rada, které jednotlivé členské státy postupně předsedají. Důležitá je i spolupráce s Evropskou radou, v jejímž čele, před vstoupením Lisabonské smlouvy v platnost, stál ministerský předseda či prezident předsedajícího státu. Jménem Rady také předsednictví spolupracuje s Evropskou komisí a Evropským parlamentem. Naopak s ostatními evropskými institucemi předsednická funkce nijak zvlášť nesouvisí, a tak nejsou v této kapitole zmiňované.

1.1 Rada Evropské unie

Rada Evropské unie, která se do roku 2002 nazývala Rada ministrů, sídlí v Bruselu. Je definována již ve Smlouvě o Evropském společenství uhlí a oceli a patří tedy mezi základní instituce Společenství. Jedná se o hlavní rozhodovací a zákonodárný orgán Unie, který funguje na mezivládním principu. Každý členský stát je v Radě EU zastoupen jedním zástupcem na ministerské úrovni. Federální státy, ke kterým patří například Belgie, mohou být reprezentovány i ministry z jednotlivých regionálních vlád¹. Rada EU nemá stálé složení. To se liší v závislosti na právě projednávaném programu, a proto může Rada EU zasedat v deseti různých formacích, kterými jsou:²

- Obecné záležitosti: Tato formace zajišťuje soudržnost prací jednotlivých složení Rady. Probírají se zde témata, která se dotýkají více politik Unie, např. dlouhodobý rozpočtový plán nebo přistoupení nových členů. Rovněž se zde připravuje zasedání Evropské rady ve spolupráci s předsedou Evropské rady a Komisí.
- Zahraniční věci: tato Rada zahrnuje veškerou vnější činnost Unie. Klíčovou oblastí je zejména společná zahraniční a bezpečnostní politika, dále pak politika v oblasti zahraničního obchodu a rozvojová spolupráce.
- Hospodářské a finanční věci: zde mezi hlavní činnosti patří dohled nad hospodařením členských států a sledování jejich rozpočtové politiky, správa eura, finančních trhů, pohybu kapitálu a ekonomické spolupráce se třetími státy.

---

¹ LEQUESNE, Christian, DOUTRIAUX, Yves *Les institutions de l'Union européenne*. Paris: La Documentation française, 1998. p 30.

² Rada Evropské unie: Složení Rady. *Consilium* [online]. [cit. 2012-04-01]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/council/council-configurations?lang=cs#?lang=cs>

- Spravedlnost a vnitřní věci: v této Radě se scházejí ministři spravedlnosti a vnitra, kteří zde pracují ve spolupráci s pracovními skupinami a výbory (např. Strategický výbor pro přistěhovalce, hranice a azyl, Výbor pro vnitřní bezpečnost) a se specializovanými agenturami (např. Europol, Evropská agentura základních práv).
- Zaměstnanost, sociální politika, zdraví a ochrana spotřebitele: tato Rada hlavně koordinuje vnitrostátní právní předpisy, protože zaměstnanost a sociální politika jsou v kompetenci členských států.
- Konkurenceschopnost (vnitřní trh, průmysl, výzkum a vesmír): hlavním cílem této formace je vytvořit zónu volného pohybu osob a zboží. Mezi ostatní projednávané oblasti patří veřejné zakázky, volný služeb a usazování, právo duševního a průmyslového vlastnictví, hospodářská soutěž, vědecký výzkum a technologický rozvoj.
- Doprava, telekomunikace a energetika: v rámci dopravy projednávají jednotliví ministři například společná pravidla pro mezinárodní dopravu a její bezpečnost. Pro oblast energetiky má Rada za cíl zajistit všem spotřebitelům cenově dostupné zásobování energií s ohledem na ochranu životního prostředí a také podpořit zdravou soutěž na evropském trhu s energií či využívání obnovitelných zdrojů energie. Nedílnou součástí energetické politiky je také jaderná energie a její bezpečnost.
- Zemědělství a rybolov: při zasedání této formace se řeší především společná zemědělská politika, pravidla pro vnitřní trh, lesnictví, ekologická produkce, bezpečnost potravin a krmiv nebo se stanovují celkové přípustné odlovy.
- Životní prostředí: prioritou pro tuto Radu je zachování kvality životního prostředí, lidské zdraví, odpovědné využívání přírodních zdrojů a podpora mezinárodních opatření, řešících globální ekologické problémy.
- Vzdělání, mládež, kultura a sport: tato formace si jako své cíle stanovila podporu rozvoje kvality vzdělávání, ochranu kulturního dědictví a regionální kulturní rozmanitosti.

Článek 16 Smlouvy o Evropské unii³ stanoví, že Rada vykonává spolu s Evropským parlamentem legislativní a rozpočtovou funkci. V souladu s podmínkami vymezenými ve smlouvách také vykonává funkce vymezení politik a koordinace. Zasedání Rady probíhají veřejně, jestliže se projednává návrh legislativního aktu. Pokud se řeší ostatní záležitosti, jsou zasedání neveřejná.

1.1.1 Předsednictví Rady

Stálý předseda je stanoven pouze pro Radu pro zahraniční věci. Tím je vysoký představitel pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku. 19. listopadu 2009 jím byla jmenována *Catherine Ashtonová*.⁴ Ostatním složením Rady předsedá každých šest měsíců jeden z členských států Unie.

*Louis le Hardý de Beaulieu*⁵ tvrdí, že takto krátká doba trvání předsednictví, byla často předmětem jednání. Problém nastal, jestliže stát, který předsednictví přebíral, zvolil jinou strategii či dynamiku řízení. I když na druhou stranu mohla tato krátká doba být pro předsedající stát motivující k dosažení co nejlepších výsledků.

Proto bylo pro zvýšení efektivity předsednictví nezbytné jeho prodloužení a zapojení do jeho fungování více členských zemí, které si stanoví společný program. Dle rozhodnutí Evropské rady č. 2009/881/UE⁶ „předsednictví Rady, s výjimkou složení pro zahraniční věci, vykonávají předem určené skupiny tří členských států po dobu osmnácti měsíců. Tyto skupiny jsou vytvořeny rovnou rotací členských států, přičemž se vezme v úvahu jejich rozmanitost a zeměpisná rovnováha v Unii.“

---

³ Konsolidované znění smlouvy o Evropské unii. In: *Úřední věstník Evropské unie*. Maastricht, 1992, 2010. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0047:020:cs:PDF>

⁴ Catherine Ashtonová byla jmenována na neformálním zasedání Rady EU ještě před tím, než vstoupila Lisabonská smlouva v platnost, viz tisková zpráva Rady EU - Vysoký představitel pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku / Evropská služba pro vnější činnost. In: *Consilium: Rada Evropské unie* [online]. [cit. 2012-02-29]. Dostupné z: http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/Background-HighRepresentative_CS.pdf

⁵ LE HARDÝ DE BEAULIEU, Louis. *L'Union européenne*. Namur: Presses universitaires de Namur, 1998. Travaux de la Faculté de droit de Namur. p. 109.

⁶ Rozhodnutí Evropské Rady ze dne 1. prosince 2009 o výkonu předsednictví Rady. In: *Úřední věstník L 315, 02/12/2009 S. 0050 - 0050*. 2009. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:315:0050:01:CS:HTML>

1.1.2 COREPER

Přípravou rozhodnutí Rady je pověřeno přes 150 pracovních skupin a výborů, ve kterých se scházejí delegáti z členských států. Řeší se zde technické otázky, které se následně postoupí Výboru stálých zástupců členských států (*Comité des représentants permanents*) na úrovni velvyslanců. Ten připravuje práce Rady a řeší jednotlivé záležitosti ještě před tím, než jí jsou předloženy k projednání. Jedná se o důležitý spojovací článek mezi členskými státy a Společenstvím. Ačkoli to není ani instituce Evropské unie, ani rozhodovací orgán, jeho role je pro správné fungování EU klíčová.

Tvoří ho dvě části: Coreper I, který se skládá ze zástupců velvyslanců a Coreper II, ve kterém jsou přítomni velvyslanci osobně. Coreper I má na starosti otázky technického směru, a proto spolupracuje s Radou pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele, Radou pro konkurenceschopnost, Radou pro dopravu, telekomunikace a energetiku, Radou pro životní prostředí, Radou pro vzdělání, mládež, kulturu a sport a částečně i s Radou pro zemědělství a rybolov. Coreper II řeší spíše politické a institucionální otázky, a tak má na starosti přípravu Rady pro obecné záležitosti, Rady pro zahraniční věci a Rady pro spravedlnost a vnitřní věci.⁷

Českou republiku zastupuje v Bruselu velvyslankyně *Milena Vicenová* a Belgií *Dirk Wouters*.

1.1.3 Generální sekretariát

Generální sekretariát zastává v Radě EU administrativní funkci. Mezi jeho úkoly patří mimo jiné tlumočnictví, zajišťování právního poradenství, vedení archívů a spravování rozpočtu Rady.

1.1.4 Rozhodování Rady

Mezi rozhodnutí Rady patří nejčastěji akty sekundárního práva, a to ve formě nařízení, směrnic, rozhodnutí, doporučení, stanovisek, závěrů, prohlášení a usnesení. Rada přijímá svá rozhodnutí většinou prostřednictvím kvalifikované většiny, kterou definuje smlouva z Nice.

Jestliže návrh předkládá Komise, je třeba, aby se pro vyjádřila nadpoloviční většina členských států. V ostatních případech se musí jednat o dvoutřetinovou shodu. Současná podoba hlasování je platná od 1. 1. 2007 a přiděluje 27 členským státům 345 hlasů, které jsou váženy demografickou silou každého členského státu. K přijetí

---

⁷ TÝČ, Vladimír. *Základy práva Evropské unie pro ekonomy*. Praha: Leges, 2010. s. 67.

rozhodnutí je potřeba dosáhnout 255 hlasů a současně musí hlasující státy představovat nejméně 62 % celkové populace EU.

Tabulka. č. 1: Rozdělení hlasů mezi členské státy

Německo, Francie, Itálie, Velká Británie	29
Španělsko, Polsko	27
Rumunsko	14
Nizozemsko	13
Belgie, Česká republika, Řecko, Maďarsko, Portugalsko	12
Rakousko, Bulharsko, Švédsko	10
Dánsko, Irsko, Litva, Slovensko, Finsko	7
Kypr, Estonsko, Lotyšsko, Lucembursko, Slovinsko	4
Malta	3
Celkem	345

Zdroj: Rada Evropské Unie. *Consilium* [online]. [cit. 2012-02-26]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/council?lang=cs>

Lisabonská smlouva zavádí do tohoto způsobu hlasování určité změny, kterými má zvýšit jeho efektivnost. „Od 1. Listopadu 2014 je kvalifikované většiny dosaženo, jestliže shromáždí alespoň 55 % členských států, které představují nejméně 65 % obyvatelstva EU. Pokud Rada nerozhoduje o návrhu Komise, pak musí kvalifikovaná většina čítat nejméně 72 % členských států představujících alespoň 65 % obyvatelstva. Takový systém tedy každému členskému státu přiznává jeden hlas a přitom zohledňuje velikost jeho populace. Lisabonská smlouva také počítá s blokační menšinou složenou nejméně ze čtyř členských států, které zastupují více než 35 % obyvatelstva EU.“⁸

1.2 Evropská rada

Evropská rada představuje vrchol politické reprezentace Unie. Setkávají se zde hlavy států a vlád, a proto se zde uskutečňují jednání na nejvyšší možné politické úrovni. Článek 26 Smlouvy o Evropské unii uvádí, že „Evropská rada určuje strategické zájmy Unie, stanoví cíle a vymezuje obecné směry společné zahraniční a bezpečnostní politiky, včetně věcí souvisejících s obranou. Evropská rada přijímá nezbytná rozhodnutí. Nevykonává legislativní funkci.“ Sídlí v Bruselu.

⁸ Rada Evropské unie: Nová definice kvalifikované většiny. *Europa: Přehledy právních předpisů EU* [online]. [cit. 2012-02-26]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/treaties/lisbon_treaty/ai0008_cs.htm

Tato instituce začala vznikat v průběhu sedmdesátých let, během nepravidelných mítinků hlav států. Závazně Evropskou radu vymezil, až v roce 1986, Jednotný evropský akt. Evropská rada se stala orgánem EU až po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost, tedy 1. prosince 2009.

Dle článku 15 Smlouvy o Evropské unii se Evropská rada skládá z hlav členských států nebo předsedů vlád těchto zemí, předsedy Komise (*José Manuel Barroso*) a předsedy Evropské rady (tím je od 1. prosince 2009 *Herman Van Rompuy*). V důsledku voleb v jednotlivých členských státech se struktura Evropské rady velmi často mění. Jednání se účastní i vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku. Zasedání Evropské rady, která se konají čtyřikrát ročně, svolává její předseda. Ten, vyžaduje-li to situace, může svolat i mimořádné zasedání. Pokud není stanoveno jinak, rozhoduje Evropská rada konsensem.

Předsednictví Evropské rady dříve odpovídalo předsednictví Rady. Lisabonská smlouva však toto změnila tím, že zavedla funkci, stálého předsedy Evropské rady.

1.3 Evropská komise

Evropská komise je výkonným orgánem a zároveň největší institucí Evropské unie se sídlem v Bruselu a Lucemburku. Má svá pracoviště i v každém členském státě, v podobě tzv. zastoupení, a ve třetích zemích, kde se jedná o tzv. delegace.

Jde o nadnárodní instituci, která je v politických otázkách nezávislá na členských státech. To znamená, že by jednotliví komisaři měli jednat ve prospěch Komise, hájit zájmy EU a neměli by se nechat ovlivňovat národními zájmy a vládami. V praxi se však tato zásada obtížně dodržuje, vezmeme-li v úvahu, že jsou jednotliví kandidáti na komisaře jmenováni členskými státy⁹. Celkově Komisi tvoří 26 komisařů a jeden předseda (každý zastupuje jeden členský stát). O jeho zvolení se musí hlasovat v Evropském Parlamentu, funkční období trvá pět let. Zvolený předseda následně určí jednotlivým komisařům politickou oblast, za kterou budou odpovědní. Současným předsedou komise je Portugalec *José Manuel Barroso*. Český eurokomisař je pro volební období 2010 – 2014 *Štefan Füle*, který spravuje oblast rozšíření a politiky sousedství, Belgii zastupuje *Karel De Gucht*, který má na starosti obchod.

Mezi činnostmi Komise, uváděné v článku 17 Smlouvy o Evropské unii, patří dohlížení na uplatňování práva Unie spolu se Soudním dvorem, dále Komise plní

---

⁹ MAREK, Dan, BAUM, Michael. *České republika a Evropská unie*. Brno: Barrister a Principal, 2010. s. 132.

rozpočet a řídí programy, uskutečňuje koordinační, výkonné a řídicí funkce, zastupuje Unii ve vnějších záležitostech (s výjimkou oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky) a udává podněty k přijímání programů Unie. Pokud není stanoveno jinak, mohou být legislativní akty přijímány pouze na návrh Komise.

1.4 Evropský parlament

Evropský parlament zastupuje občany Evropské unie, kteří také volí jeho členy. Jedná se tedy o jedinou instituci EU, kde jsou její členové voleni přímo. Evropský parlament sídlí celkem na třech místech. V Lucemburku můžeme najít předsednictvo a generální sekretariát, stálé výbory Evropského parlamentu zasedají v Bruselu a ve Štrasburku se každý měsíc scházejí europoslanci na plenárním zasedání. Těch je v současnosti v Evropském parlamentu celkem 754 a jsou voleni na dobu pěti let. Nesdružují se podle národnosti, ale podle politické příslušnosti. Česká republika i Belgie mají v Evropském parlamentu shodně 22 poslanců. Předsedou se v lednu 2012 stal Němec *Martin Schultz*.

Článek 14 Smlouvy o Evropské unii stanoví pravomoci Evropského parlamentu, kterými jsou rozpočtová a legislativní funkce, které provádí společně s Radou. Dále jde o vykonávání politické kontroly Komise a Rady. Evropský parlament volí předsedu Komise.

Předsednictví informuje na začátku svého funkčního období Evropský parlament o přípravách a programu své činnosti v Radě a po uplynutí šesti měsíců mu předkládá zprávu o průběhu výkonu předsednictví.¹⁰

---

¹⁰ HAD, Miloslav. *Evropská společenství: První pilíř EU*. 2.vyd. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2000, s. 29.

2 Institut Předsednictví

Předsedat šest měsíců Radě Evropské unie je jistě ten nejnáročnější a nejprestižnější úkol, který může být členskému státu svěřen. Někteří autoři tuto funkci přirovnávají ke kouči velkého sportovního družstva či k dirigentovi orchestru¹¹. Stát, na který zrovna připadlo řízení Evropské unie, musí vyjednávat s dalšími institucemi a ostatními členskými státy, a dobře se proto orientovat v multikulturním a mnohojazyčném prostředí. Musí také umět zvolit vhodnou taktiku na dosažení vymezených cílů a priorit. I když Lisabonská smlouva převedla řadu povinností, které předsednictví vykonávalo, na jiné orgány, to i tak zůstává důležitou součástí fungování Unie.

2.1 Vývoj Předsednictví

První zmínky o Předsednictví můžeme nalézt již ve Smlouvě o Evropském společenství uhlí a oceli. Jedná se tedy o instituci, která patří již k počátkům evropské integrace. Předsednictví je zde popisováno jako rotační s tříměsíčním mandátem. Státy se v jeho výkonu mají střídát podle abecedy. Původním posláním Předsednictví je „svolávat na žádost Vysokého úřadu či členského státu jednání Rady a komunikovat jako mluvčí Rady se členskými státy.“¹²

Dále se o něm zmiňuje Smlouva o Evropském hospodářském společenství, která ho definuje jako instituci, kterou vykonávají postupně všichni členové Rady. Střídají se po šesti měsících, taktéž v abecedním pořadí. Kompetence Předsednictví nejsou ve smlouvě nijak upraveny, Předsednictví zde bylo uloženo jen řízení jednání Rady ministrů.

Další změny zaznamenalo předsednictví v 70. letech 20. století, kdy mu přibýly další povinnosti. Mezi ně patřilo například reprezentování Evropského společenství jak na poli mezinárodní politiky, tak vně samotného Společenství – zastupovalo Radu při jednání s ostatními institucemi. Když byla roku 1974 založena Evropská rada, přibýly předsednictví i iniciační úkoly týkající se tvorby programu.¹³ Londýnská deklarace

---

¹¹ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. České předsednictví EU 2009: otázky a odpovědi [online]. Odbor komunikace, Sekce pro předsednictví Úřadu vlády ČR, 2008 [cit. 2011-12-30]. Dostupné z: http://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/predsednictvi-cr-v-rade-eu/_esk__p_edsednictv__EU_2009_bro_ura.pdf, s. 4.

¹² KANIOK, Petr. *Předsednictví Rady EU: Příběh půlstoletí*. Brno: Masarykova univerzita, 2008, s. 16.

¹³ PITROVÁ, Markéta, KANIOK, Petr. Předsednictví: vrcholem rad v EU. [online]. [cit. 2012-03-11]. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/6/1829-politologicky_ustav.pdf, s. 193.

z roku 1981 měla Předsednictví zajistit větší stabilitu a kontinuitu a to prostřednictvím tzv. trojky, tedy úzké spolupráce minulého, současného a budoucího Předsednictví.¹⁴

Dalším zlomem bylo přijetí Jednotného evropského aktu v roce 1986. Pro Předsednictví bylo zásadní znovuzavedení hlasování kvalifikovanou většinou, které od něj vyžadovalo větší vyjednávací nasazení. Byly mu přiděleny i další úkoly. Například byla posílena spolupráce s Evropským parlamentem, ve které Předsednictví vystupovalo coby mluvčí Rady v legislativních záležitostech a také mělo Parlament pravidelně informovat.¹⁵

Jako klíčový moment můžeme považovat i přijetí Smlouvy o EU. Tato smlouva oficiálně potvrzuje trojku. Na konci roku 2005 bylo Rozhodnutím Rady 2005/902/ES, Euratom¹⁶ ustanovené závazné uspořádání předsednických trojic, které bylo pozměněno v roce 2007, vzhledem k přistoupení Rumunska a Bulharska.

Další a zatím poslední změny přinesla Lisabonská smlouva, která má zajistit větší efektivnost a kontinuitu předsednictví. „Do primárního práva zavedla předsednické trio, tedy spolupráci tří po sobě navazujících předsednických mandátů a nabízí možnost vyměnit či přepustit se předsednictví v určité oblasti.“¹⁷

2.2 Principy Předsednictví

2.2.1 Rotační rovnost

Jedná se o jediný princip předsednictví, který stanovuje primární právo. Předsednictví jako takové má představovat rovnost členských zemí před institucemi Unie, a proto bylo hlavním předpokladem zajistit, aby se státy při jeho výkonu spravedlivě střídaly.

Jak jsem se již zmiňovala, zpočátku se v jeho výkonu jednotlivé státy střídaly po třech měsících. Poté byla tato doba Římskou smlouvou prodloužena na šest měsíců. Také jsem již uvedla, že se jednotlivé předsedající země střídaly podle abecedy. To však podle *Petra Kanioka*¹⁸ neumožňovalo úplnou rovnost k přístupu do předsednické

---

¹⁴ PITROVÁ, Markéta. *Institucionální struktura Evropské unie*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, s. 29.

¹⁵ KANIOK, Petr. op. cit. s. 27.

¹⁶ Rozhodnutí Rady ze dne 12. prosince 2005 o pořadí pro výkon předsednictví Rady: 2005/902/ES, Euratom. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2005. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:328:0060:0061:CS:PDF>

¹⁷ DOSTÁL, Vít. Postlisabonské předsednictví – dobře namazaný stroj?. *Mezinárodní politika* [online]. 2010[cit. 2012-03-19]. Dostupné z: <http://www.amo.cz/publikace/postlisabonske-predsednictvi--dobre-namazany-stroj.html>

¹⁸ KANIOK, Petr. op. cit. s. 38.

funkce. Podle něj rotaci narušovalo hlavně rozšiřování Společenství. Proto také došlo roku 1986 ke změně, která umožňovala, aby každá země předsedala střídavě v každé polovině roku. Souviselo to s tím, že se povinnosti pro předsedající stát v zimním a letním období značně lišily. V létě byl relativní klid, a tak předsednictví v druhé polovině roku trvalo prakticky jen čtyři měsíce. „Systém abecední rotace byl sice v některých rysech zachován, ale země byly rozloženy do dvou skupin, v nichž se státy střídaly ve dvojicích; během prvního šestiletého cyklu: Belgie, Dánsko, Německo, Řecko, Španělsko, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko, Portugalsko, Spojené království, během následujícího šestiletého cyklu: Dánsko, Belgie, Řecko, Německo, Francie, Španělsko, Itálie, Irsko, Nizozemsko, Lucembursko, Spojené království, Portugalsko.“¹⁹

Tento princip byl však ve druhé polovině 90. let pozměněn, což souviselo s přistoupením Rakouska, Finska a Švédska. Upustilo se od abecedního pořadí a namísto toho se určily nové zásady rotace, které zohledňovaly nově přistoupivší státy. Celý systém byl vymyšlen tak, aby se rovnoměrně střídaly nové, velké a neutrální země. Podle *Markéty Pitrové*²⁰ však tento princip nezaručoval dřívější vyváženost střídání předsednictví. Prozatím poslední úpravy rotace se uskutečnily v důsledku rozšíření v roce 2007, kdy se nové členské státy Rumunsko a Bulharsko zařadily na konec rotačního cyklu.

Tabulka č. 2: Předsednické trojice od roku 2007 do roku 2020

Perioda	Pořadí zemí
1/2007 – 6/2008	Německo, Portugalsko, Slovinsko
7/2008 – 12/2009	Francie, Česká republika, Švédsko
1/2010 – 6/2011	Španělsko, Belgie, Maďarsko
7/2011 – 12/2012	Polsko, Dánsko, Kypr
1/2013 – 6/2014	Irsko, Litva, Řecko
7/2014 – 12/2015	Itálie, Lotyšsko, Lucembursko
1/2016 – 6/2017	Nizozemí, Slovensko, Malta
7/2017 - 12/2018	Velká Británie, Estonsko, Bulharsko
1/2019 – 6/2020	Rakousko, Rumunsko, Finsko

Zdroj: KANIOK, Petr. *Předsednictví Rady EU: Příběh půlstoletí*. Brno: Masarykova univerzita, 2008. s. 40

¹⁹ PITROVÁ, Markéta, FIALA, Petr. *Evropská unie*. 2. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009, s. 218.

²⁰ tamtéž

2.2.2 Princip neustrannosti

Na rozdíl od předchozího není tento princip definován v žádné smlouvě. Přesto by se jím členské země měly automaticky řídit. Jde o to, že by předsedající stát měl hájit společné zájmy Unie a ne jen své národní potřeby. Zároveň se od něj očekává pravidelná spolupráce s dalšími členy i s dalšími institucemi Evropské unie.

2.3 Funkce předsednictví

Jednotlivé funkce předsednictví se vyvíjely spíše nárazově, podle aktuálních požadavků Společenství, nejsou ani nijak jasně vymezeny ve smlouvách, a tak se i jejich výčet podle různých autorů liší. Jak uvádí *Petr Kaniok*²¹, mezi čtyři základní funkce patří:

1. administrace a řízení práce Rady
2. určování politických priorit
3. vyjednávání
4. reprezentace Rady.

Některé publikace také zahrnují mezi tyto činnosti obhajování národních zájmů. Jednotlivým členským státům se tak nabízí možnost seznámit ostatní členy se svou specifickou kulturou, a to především prostřednictvím různým vzdělávacích programů či pořádáním výstav. Mají také šanci zviditelnit se před evropskými i světovými médii.

Řízení činnosti Rady můžeme považovat za klíčovou funkci, podle které je posuzována úspěšnost předsednictví²². Předsedající stát měl dříve na starosti práci Rady ve všech jejích formacích. Lisabonská smlouva však tento systém pozměnila a rozdělila Radu pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy na Radu pro obecné záležitosti a Radu pro zahraniční věci²³. A právě posledně zmiňovaná nespadá již do kompetencí předsednictví, ale jak jsem již uváděla, řídí ji nově vytvořená pozice vysokého představitele EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku.

Určování politických priorit je nejmladší funkcí, kterou předsednictví zastává. Ta souvisí s určováním programu, který si před svým funkčním obdobím vymezuje osmnáctiměsíční předsednické trio. Současně každé předsednictví předkládá

---

²¹ KANIOK, Petr. op. cit. s. 44.

²² PITROVÁ, Markéta. KANIOK, Petr. op. cit. s. 197.

²³ PÍTRVÁ, Lenka. *Když se řekne Lisabonská smlouva: perspektiva fungování Evropské unie podle nového smluvního rámce* [online]. Praha: Odbor informování o evropských záležitostech, Úřad vlády České republiky, 2008 [cit. 2012-03-19]. Dostupné z: http://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/vydavatelstvi/vydane-publikace/kdyz_se_rekne_lisabonska_smlouva.pdf. s. 42.

Evropskému parlamentu svůj půlroční program, který musí být v souladu se společným osmnáctiměsíčním programem.

Při vyjednávání by předsedající stát měl zaujímat neutrální postavení a snažit se o efektivní prosazování zájmů Unie. Hlavním cílem je zde hledání kompromisu a vytváření dohod.

Reprezentace Rady je jednou z nejstarších funkcí předsednictví. Úspěšné zvládnutí této funkce závisí na dvou faktorech. Jednak je to kvalita a kvantita diplomatického personálu, stejně tak je důležitý i respekt, kterému se předsedající země těší na mezinárodní úrovni. Proto to může být, zejména pro malé státy, nejobtížnější úkol v rámci výkonu předsednictví²⁴. Rada (vyjma Rady pro zahraniční věci) je zastupována předsednictvím jak vně Unie, tak i uvnitř, kde předsednictví spolupracuje jménem Rady hlavně s Evropským parlamentem a Komisí. Při reprezentování Unie na mezinárodní scéně se střídá předsednictví se stálým předsedou Evropské rady a s vysokým představitelem pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku.

2.4 Shrnutí změn plynoucích z Lisabonské smlouvy

2.4.1 Stálý předseda Evropské rady

Jedná se o novou funkci, na kterou je kandidát zvolen Evropskou radou na období dva a půl roku, které lze jednou prodloužit. Podle čl. 15 Smlouvy o Evropské unii předseda Evropské rady, mimo jiné, předsedá Evropské radě a vede její jednání, zastupuje Unii navenek v záležitostech týkajících se společné zahraniční a bezpečnostní politiky a nesmí během svého mandátu vykonávat žádnou vnitrostátní funkci.

Stálého předsedu Evropské rady tedy můžeme považovat za nejvyššího představitele Unie. Současně se tedy značně omezuje role předsedy vlády či prezidenta předsedajícího státu. Ministerský předseda však neztrácí svou odpovědnost za program i výsledky předsednictví své země v Radě. Stejně tak zůstává i nadále odpovědný za plnění cílů v rámci společného předsednického „tria“.²⁵

Jednací řád Evropské rady také stanoví, že stálý předseda musí úzce spolupracovat s předsednictvím a pokud bude nepřítomen, pověřuje jeho zastupováním

---

²⁴ PITROVÁ, Markéta. KANIOK, Petr. op. cit. s. 198.

²⁵ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. Analýza dopadů Lisabonské smlouvy. [online]. 2010[cit. 2012-03-05]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/dokumenty/Analýza-dopadu-Lisabonske-smlouvy.pdf>

představitele předsednické země.²⁶ Jako první tuto funkci vykonává od 1. prosince 2009 bývalý ministr a předseda belgické vlády *Herman Van Rompuy*.

2.4.2 Vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku

Jak jsem se již zmiňovala, Lisabonská smlouva zavedla také další novou funkci a to vysokého představitele Evropské unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku. V podstatě jde o sloučení dvou pozic, tehdejšího vysokého představitele Evropské unie pro zahraniční a bezpečnostní politiku (tím byl od roku 1999 *Javier Solana*) a komisaře pro vnější vztahy.

Předchozí vysoký představitel „byl Radě nápomocen v záležitostech týkajících se zahraniční politiky, a to tím, že přispíval k vypracování, přípravě a provádění politických rozhodnutí. Jménem Rady vedl politický dialog se třetími stranami. Šestiměsíční rotující předsednictví předsedalo zasedání Rady pro vnější vztahy, zastupovalo Unii v záležitostech SZBP, provádělo přijatá rozhodnutí a vyjadřovalo postoje EU na mezinárodní scéně.“²⁷ Nová pozice vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku tedy převzala od předsednictví zmíněné činnosti.

Podle článků 18 a 27 Smlouvy o Evropské unii vysoký představitel pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku jedná jako zmocněnec Rady a to při vytváření, vedení a provádění společné zahraniční a bezpečnostní i obranné politiky. Vysoký představitel předsedá Radě pro zahraniční věci a je jedním z místopředsedů Komise. Dále reprezentuje Unii při jednání se třetími stranami a vyjadřuje se jménem Unie na mezinárodních konferencích.

---

²⁶ Rozhodnutí Evropské rady: ze dne 1. prosince 2009, kterým se přijímá její jednací řád (2009/882/EU). In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2009. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:315:0051:0055:cs:PDF>

²⁷ Vysoký představitel pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku / Evropská služba pro vnější činnost. In: Consilium: Rada Evropské unie [online]. [cit. 2012-03-03]. Dostupné z: http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/Background-HighRepresentative_CS.pdf

3 Výchozí situace srovnávaných zemí

Cílem této kapitoly je stručně nastínit některé faktory, o kterých se domnívám, že mohly sehrát významnější roli pro výkon předsednictví a nějakým způsobem se podepsat na jeho průběhu. Dále pak nalézt společné, ale i zásadně odlišné rysy obou států. Snažila jsem se vybrat ty nejpodstatnější oblasti a zaměřila jsem se proto na stručnou geografickou charakteristiku obou zemí a na jejich politický systém. Důležité je znát i předchozí působení České republiky a Belgie v Evropské unii, které je v případě těchto zemí velmi rozdílné a nepopíratelně zanechalo stopy, jak už při očekávání odborníků a široké veřejnosti od předsednictví, tak na přípravách nebo i na samotných výsledcích předsednické funkce.

3.1 Geografická charakteristika

Ačkoliv Česká republika i Belgie patří svou rozlohou mezi malé evropské státy s přibližně stejným počtem obyvatel, jinými geografickými znaky se od sebe značně liší. Na jedné straně stojí stát umístěný v srdci Evropy, s poměrně jednoduchým složením obyvatelstva, na druhé straně pak stát přímořský, ležící přímo v centru západoevropského dění, s velmi pestrout národnostní skladbou.

Informace pro tuto kapitolu jsem čerpala ze skript *Michala Vančury: Regionální geografie Evropy a ČR*²⁸.

3.1.1 Česká republika

Česká republika je vnitrozemský stát ležící ve střední Evropě. Sousedí se čtyřmi státy a to s Německem, Polskem, Slovenskem a Rakouskem. Její rozloha činí 78 868 km².²⁹ Území České republiky se nachází v tzv. Novém banánu, tedy osy, která vede střední Evropou, neboli v druhém potencionálně hospodářsky silném jádru Evropy.³⁰ S rozvojem dopravy se Česká republika stává tranzitní křižovatkou střední Evropy.

---

²⁸ VANČURA, Michal. Regionální geografie Evropy a ČR, Masarykova univerzita v Brně, Brno, 2004

²⁹ tamtéž.. s. 106.

³⁰ „V posledních několika letech se začíná hovořit o potenciálním druhém evropském jádru nacházejícím se ve střední Evropě. Někdy je označováno jako tzv. Nový banán – široké území podél severo-jihní osy Berlín – Praha – Vídeň – Budapešť/Záhřeb.“ Viz Rozvojové oblasti a osy v dokumentech územního rozvoje vybraných zemí střední Evropy. *Urbanismus a územní rozvoj* [online]. 2007, č. 5 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z: http://www.uur.cz/images/publikace/uur/2007/2007-05/30_rozvojove.pdf, s. 3.

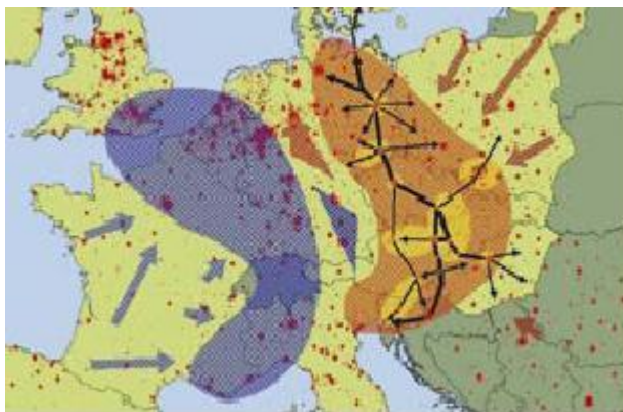
Žije zde přibližně 10 500 000 obyvatel, hustota zalidnění se pohybuje okolo 133 obyv./km². Z toho kolem 70 % populace žije ve městech, což je v porovnání s Belgií nízká hodnota, avšak některé středoevropské státy ji mají ještě nižší.³¹

Jedná se o homogenní stát, naprostá většina obyvatel patří k české národnosti, která také používá češtinu jako svůj rodný jazyk. Ostatní menšiny jsou oproti situaci v Belgii zanedbatelné.

3.1.2 Belgie

Belgie je západoevropským státem, ležícím na pobřeží Severního moře, s rozlohou 30 510 km².³² Hraničí s Nizozemskem, Německem a Francií. Tato oblast má velmi výhodnou geografickou polohu s vysoce rozvinutou námořní, železniční, silniční i říční dopravou. Územně se Belgie řadí do tzv. Modrého banánu³³, tedy mezi evropské státy s vysokou zalidněností, velkým počtem metropolitních oblastí a silnou ekonomikou.

Obrázek č. 1: Modrý banán a Nový banán

Zdroj: http://www.uur.cz/images/publikace/uur/2007/2007-05/30_rozvojove.pdf, s. 3

Počtem obyvatel je Belgie srovnatelná s Českou republikou, avšak hustota jejího zalidnění je značně vyšší, pohybuje se okolo 339 obyv./km². Většina obyvatel zde žije ve městech, míra urbanizace činí 97 %, jedná se tedy o jednu z nejvyšších na světě.³⁴

³¹ VANČURA, Michal. op. cit. s. 108.

³² tamtéž. s. 64.

³³ Jedná se o jádrovou oblast Evropy z hlediska její prostorově ekonomické struktury. „Tento prostor je charakteristický velmi vysokou hustotou obyvatel, výskytem největších metropolitních oblastí, hustou a kvalitní dopravní sítí, velkou ekonomickou výkonností a vysokou mírou konkurenceschopnosti s velkým podílem inovací a investic do vědy a výzkumu.“ Patří sem jihovýchodní Anglie, Benelux, severní Francie, středozápadní Německo, Švýcarsko a severní Itálie. Viz Rozvojové oblasti a osy v dokumentech územního rozvoje vybraných zemí střední Evropy. *Urbanismus a územní rozvoj* [online]. 2007, č. 5 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z: http://www.uur.cz/images/publikace/uur/2007/2007-05/30_rozvojove.pdf, s. 3.

³⁴ VANČURA, Michal. op. cit. s. 65.

Početně nejvýznamnější národnostní skupinou jsou zde Vlámové, následují Valoni. Mezi přistěhovalci jsou nejpočetnější Francouzi, Němci, Italové, Turci nebo Maročané. Jazykově je Belgie velmi různorodá. Většina obyvatel mluví nizozemsky, následuje francouzština, v menší míře i němčina. Od roku 1993 je území tohoto státu rozděleno na tři regiony: Flandry, Valonsko a Brusel a deset provincií.

3.2 Politický systém

Pro úspěšnou komparaci předsednictví je třeba seznámit se s politickou situací ve srovnávaných zemích. Z hlediska výkonu předsednictví hraje nejdůležitější roli výkonná moc v zemi a její představitelé. Ačkoli je v České republice a Belgii rozdílné státní zřízení, obě země jsou navenek zastupovány předsedy svých vlád, kteří jsou tím pádem také hlavními postavami při předsedání Radě. V první podkapitole, věnované České republice, jsem čerpala z Ústavy České republiky³⁵ a také z publikace *Karla Vodičky a Ladislava Cabady: Politický systém České republiky: historie a současnost*.³⁶ Ve druhé podkapitole, která pojednává o Belgii, jsem využila informací z Belgické ústavy³⁷ a knihy *Blanky Říchové: Komparace politických systémů II*.³⁸

3.2.1 Česká republika

Jedná se o unitární stát se všemi jeho charakteristikami. Jako stát je suverénní, její právní řád je jednotný, v zemi funguje také jen jedna soustava nejvyšších státních orgánů a její obyvatelé získávají jen jediné státní občanství.

Česká republika je parlamentní demokracií. Nejvyšším zákonem je Ústava České republiky společně s Listinou základních práv a svobod. Ta také rozděluje moc v zemi na zákonodárnou, výkonnou a soudní. Podle článku 67 Ústavy České republiky je vrcholným orgánem výkonné moci vláda v čele s ministerským předsedou, který určuje hlavní směry vládní politiky. Dále ji tvoří místopředsedové vlády a ministři. Rozhoduje ve sboru a k přijetí usnesení je potřeba nadpoloviční počet hlasů jejích členů. Většina návrhů zákonů pochází právě od ní. Vláda je odpovědná Poslanecké sněmovně, která jí může vyslovit nedůvěru, pokud se tak stane, musí vláda rezignovat. Hlavou

---

³⁵ Úplné znění ústavního zákona č. 1/1993 Sb.: *Ústava České republiky* podle stavu k 1. 9. 2009. Ostrava: Sagit, 2009, č. 746.

³⁶ VODICKA, Karel, CABADA, Ladislav. *Politický systém České republiky: historie a současnost*. Praha: Portál, 2007.

³⁷ La Constitution belge: texte coordonné du 17 février 1994. 2009.

Dostupné z: http://www.senate.be/doc/const_fr.html

³⁸ ŘÍCHOVÁ, Blanka, et al. *Komparace politických systémů II*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2004.

státu je, podle článku 54 Ústavy České republiky, prezident, volený na dobu pěti let. Pravomoci prezidenta jsou značně omezené, zčásti je vykonává samostatně a zčásti společně s vládou. Prezident není z výkonu své funkce nikomu odpovědný a nemůže tak být odvolán. Reprezentuje Českou republiku navenek, podepisuje mezinárodní smlouvy a představuje svrchovanost státu.

Článek 15 Ústavy České republiky stanoví, že zákonodárná moc v České republice náleží Parlamentu, který je tvořen dvěma komorami, a to Poslaneckou sněmovnou a Senátem. Poslaneckou sněmovnu tvoří 200 poslanců, kteří jsou voleni na dobu čtyř let. Senát se skládá z 81 senátorů, kteří vykonávají svou funkci po dobu šesti let. Nejvýznamnějším úkolem Parlamentu je schvalování zákonů. Členové Parlamentu smějí být současně i členy vlády.

3.2.2 Belgie

Na rozdíl od České republiky je Belgie federativní stát, který se dělí na tři autonomní oblasti v podobě regionů: Valonkou, Vlámskou a dvojjazyčný Brusel a na tři jazykové komunity: francouzskou, vlámskou a germanofonní.

Obrázek č. 2: Mapa Belgie: regiony, jazykové komunity

Zdroj: <http://www.spiegel.de/international/europe/0,1518,grossbild-971925-506430,00.html>

Belgie je konstituční monarchií s parlamentním systémem vlády. Nejvyšší právní normou je zde Ústava. Ta také v článku 37 stanoví, že hlavním představitelem výkonné moci je panovník. Tím je v současnosti král *Albert II.* Veškerá moc, kterou

panovník představuje, je mu svěřena podle vůle lidu. Role panovníka je v dnešní době pokládána hlavně za záruku práva, stability a jednotnosti země a na tyto jistoty je brán větší zřetel než na jeho přímé působení v politice³⁹.

Premiér řídí federální vládu a rozhoduje o výkonu vládní politiky. Počet ministrů ve vládě není nikde pevně daný, nejvýše jich však může být 15. Volební období vlády trvá 4 roky. Členy vlády navrhuje panovník, který tak činí spolu se souhlasem budoucího premiéra. Stejně jako je tomu v České republice, tak i v Belgii je vláda pod kontrolou parlamentu a po celé své funkční období si musí uchovat jeho důvěru.

Dle článku 74 Belgické ústavy zákonodárná moc náleží panovníkovi a dvoukomorovému parlamentu. Ten se dělí na Sněmovnu reprezentantů, kterou tvoří 150 členů se čtyřročním volebním mandátem a Senát, která má 71 členů, taktéž volených na 4 roky. Složení Senátu musí podléhat ústavě, která stanoví v článku 67, že 41 senátorů reprezentuje vlámskou jazykovou komunitu, 29 senátorů zastupuje francouzskou jazykovou komunitu a poslední senátor je představitelem německé jazykové komunity.

Každý region má svůj vlastní legislativní orgán – radu regionů (čili parlament), stejně tak i exekutivní – regionální vládu. Proto na území Belgie v současnosti působí celkem šest vlád a šest parlamentů: federální, vlámského regionu, valonského regionu, regionu Brusel, francouzské a německé jazykové komunity. (Vlámský region a Vlámská jazyková komunita mají tyto orgány společné.) Tyto instituce mají mezi sebou rozdělené jednotlivé pravomoci, regionální vlády mají na starosti například životní prostředí, dopravu nebo zaměstnanost, jazykové komunity rozhodují v oblastech kultury nebo vzdělání a federální orgány se zabývají například justicí, sociálními otázkami a veřejnými financemi.⁴⁰

Na jednání na evropské úrovni jsou zástupci federální vlády vysíláni, jestliže se řeší všeobecné záležitosti, ekonomická a finanční témata, rozpočet nebo justice. V ostatních otázkách zastupují Belgii regiony nebo jazykové komunity. V některých případech jednají samostatně, v ostatních otázkách podléhá jejich rozhodnutí kontrole federální vlády. Aby byla reprezentace země v Evropě vyvážená a spravedlivá, je pro jednotlivé federální jednotky stanoven zvláštní systém rotace.⁴¹

---

³⁹ ŘÍCHOVÁ, Blanka, et al. op. cit. s. 17.

⁴⁰ tamtéž. s. 29 – 30.

⁴¹ JEMELKOVÁ, Ivana. Belgické předsednictví v Radě Evropské unie[online]. 2010 [cit. 2011-12-30]. s. 5. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/55/16772-amo_briefing_paper_7_2010_belgicke_predsednictvi.pdf

3.3 Vztah k Evropské unii

Působení Belgie a České republiky v Evropské unii je plné kontrastů. Belgie patří mezi zakládající šestici států, stála u zrodu všech významných smluv a dohod a Brusel je fakticky centrem Unie a stejně tak celé Evropy. Zatímco Česká republika, která coby postsocialistický stát přistoupila v roce 2004, patří stále k nováčkům na evropské scéně.

3.3.1 Česká republika

Více než čtyřicet let bylo Československo součástí sovětského bloku a naprosto izolované od dění na západě Evropy. Bezprostředně po pádu komunismu, tedy již v prosinci 1989, vyjádřila tehdejší ČSSR svůj zájem o členství v evropském společenství. Následně byla v roce 1990 podepsána dohoda o hospodářské spolupráci, tentokrát už mezi ČSFR a Evropským hospodářským společenstvím. Hned v dalším roce došlo k podpisu nové smlouvy, která se tentokrát týkala už samotného vstupu do Společenství. Šlo o Evropskou dohodu o přidružení ČSFR, Maďarska a Polska k Evropským společenstvím.

Tyto asociační vztahy pokračovaly i po rozpadu Československa, na začátku roku 1993. Klíčovým momentem bylo zasedání v Kodani, které přislíbilo přistoupení do Unie všem zemím ze střední a východní Evropy, které splní předem daná kritéria pro vstup. Koncem roku 1993 byla přijata nová dohoda nazvaná Evropská dohoda zakládající přidružení mezi Českou republikou na jedné straně a Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně druhé⁴².

Oficiální žádost o členství byla Českou republikou podána až roku 1996. Z ostatních států usilující o vstup ji později podalo jen Slovinsko. Komise poté, na základě vlastního hodnocení, vytvořila dvě skupiny, kam rozdělila kandidátské země podle míry jejich připravenosti. Česká republika patřila spolu se Slovinskem, Maďarskem, Estonskem, Polskem a Kyprem do první skupiny. S touto pětici států mělo být navázáno po Lucemburském summitu v roce 1997 jednání o přistoupení.

V roce 1998 bylo oficiálně uzavřeno přístupové partnerství a započaly se vstupní rozhovory, označované jako screening. Jednalo se o prověřování, zda legislativa v kandidátských státech odpovídá právním normám Evropské unie. Jednání o vstupu byla ukončena Summitem Evropské Rady v Kodani, který se odehrál koncem roku

---

⁴² Česká republika v EU: Historie vstupu ČR do EU.In: Evropská komise: Evropská unie v České republice [online]. 30. 10. 2010 [cit. 2012-03-28]. Dostupné z:http://ec.europa.eu/ceskarepublika/cr_eu/index_cs.htm#vzajemnych

2002. V dubnu následujícího roku byla na summitu v Aténách podepsána Smlouva o přistoupení, prezidentem *Václavem Klausem* a premiérem *Vladimírem Špidlou*. V červnu 2003 proběhlo v České republice referendum, kterého se účastnilo 55 % voličů, z nichž 77,33 % hlasovalo pro vstup do Evropské Unie⁴³.

1. května 2004 se Česká republika stává oficiálním a plnoprávným členem. 21. prosince 2007 přistupuje i do Schengenského prostoru. Není členem eurozóny.

Výrazně na sebe Česká republika, během svého členství, upozornila při jednání o Lisabonské smlouvě. Tu vláda chválila již v roce 2007. Poté co Ústavní soud konstatoval, že není v rozporu s Ústavou České republiky, schválila Lisabonskou smlouvu i Poslanecká sněmovna a Senát. Prezident *Václav Klaus* však se svým podpisem váhal, a tak Česká republika ratifikovala Lisabonskou smlouvu až jako poslední ze všech členských států, dne 3. listopadu 2009.

Roku 2009 také čekal Českou republiku zatím nejtěžší úkol v rámci jejího fungování v Unii. Spolu s Francií a Švédskem tvořila trio pro předsednictví v Radě Evropské unie.

3.3.2 Belgie

Belgie je jeden ze zakládajících států Evropského společenství. A bylo to právě belgické hlavní město, které se také stalo jeho sídlem. S postupným vývojem se zde usadily také Komise, Rada Evropské unie, Evropská rada a zasedá tu i Evropský Parlament. Lze proto říci, že se Brusel stal hlavním městem Evropy.

V roce 1951, spolu s Francií, Itálií, Lucemburskem, Nizozemskem a Spolkovou republikou Německo, podepsala Belgie smlouvu o založení Evropského společenství uhlí a oceli. Byla součástí společného vývoje celní unie a budování vnitřního trhu.

V roce 1985 došlo k podpisu Schengenské dohody mezi Německem, Francií a státy Beneluxu. Účelem byl volný pohyb osob bez kontrol na vnitřních hranicích. V praxi však začal tento systém fungovat až o deset let později.

Od 1. ledna 1999 je Belgie členem eurozóny a zavedla, spolu s dalšími deseti státy, společnou evropskou měnu euro.

K ratifikaci Lisabonské smlouvy zde došlo 10. července 2008. Jak jsem se již zmiňovala, historicky prvním stálým předsedou Evropské rady se stal Belgičan, *Herman Van Rompuy*.

---

⁴³ MAREK, Dan. BAUM, Michael. op. cit. s. 43.

Belgie se také v roce 1958, jako vůbec první stát, stala předsedající zemí v Radě Evropského hospodářského společenství. Do dnešní doby stála v čele Evropy už celkem dvanáctkrát. V roce 1993 se Belgie během předsednictví musela potýkat se vstupem Maastrichtské smlouvy v platnost. I další její předsednické období nepatřilo k nejsnadnějším. Tím byl rok 2001 a teroristické útoky z 11. září. Muselo se zcela upustit od naplánovaných priorit a soustředit se výhradně na otázky terorizmu a bezpečnost v letecké dopravě.⁴⁴

---

⁴⁴ JEMELKOVÁ, Ivana. op. cit. s. 2.

4 České předsednictví

Česká republika se svého historicky prvního předsednictví oficiálně ujala 1. ledna 2009. Jak jsem se již zmiňovala, přebírala tuto funkci po Francii, v červnu ji zase dále předávala Švédsku. S těmito státy tvořila tzv. trojku, tedy trojici zemí, které společně vytvářejí program předsednictví a společně se také podílejí na jeho plnění. Po Slovinsku byla Česká republika teprve druhým novým členským státem, který řídil agendu celé Evropské unie. Na rozdíl od Belgie, vykonávala Česká republika předsednictví ještě před přijetím Lisabonské smlouvy. Byla tudíž jedním z posledních států, které vedly Radu EU ve všech jejích formacích, zároveň byly v čele nejvýznamnějšího politického orgánu Evropské unie, Evropské rady, a zastupovaly Evropskou unii navenek.

4.1 Přípravy

Předsednictví jako takové bylo pro Českou republiku velkou výzvou. Byla to šance, jak se prosadit na mezinárodní scéně a získat si tam prestiž. Jednalo se o zkoušku hlavně organizačních, politických a diplomatických dovedností. Zároveň to byla příležitost, dokázat okolnímu světu, že Česká republika právem patří mezi vyspělé evropské státy.

4.1.1 Motto a symboly

Mottem, které schválila česká vláda v roce 2007, bylo: „*Evropa bez bariér*.“ Skrývalo v sobě několik významů. V první řadě označovalo záměr na odstranění překážek vyskytujícími se mezi členskými státy Evropské unie, a to v oblasti vnitřního trhu – volného pohybu osob, zboží, služeb a kapitálu. Dalším smyslem tohoto výroku měla být otevřenost Evropské unie vůči okolnímu světu. Jistou symboliku v tomto motto, lze také najít z hlediska historického, protože v 2009 uběhlo dvacet let od pádu železné opony a pět let od největšího rozšíření Evropské unie.⁴⁵

Logo českého předsednictví, které bylo vybráno v roce 2007 mezi čtyřmi sty návrhy, zachycuje již zmiňované motto „*Evropa bez bariér*“ a dokonce i motto Evropské unie „*Jednota v rozmanitosti*“. Tvoří ho různobarevné zkratky názvů všech členských států, které jsou poskládané do tvaru mapky Evropské unie, které jsou následně seskupeny do rovnoprávné mozaiky.

---

⁴⁵ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *České předsednictví EU 2009: otázky a odpovědi*. op cit. s. 4.

Obrázek č. 3: Logo a motto Českého předsednictví

Zdroj: <http://www.eu2009.cz/cz/czech-presidency/presidency-logo/logo-predsednictvi-484/index.html>

V roce 2008 byla spuštěna mediální kampaň, která měla za cíl seznámit s blížícím se předsednictvím českou veřejnost. V této souvislosti byl natočen spot s významnými českými osobnostmi, kde hlavní roli hrála kostka cukru, coby známý český vynález. Na konci klipu se objevilo poněkud dvojsmyslné heslo „*Evropě to osladíme*“, které mělo za cíl provokovat, pobavit a tím vzbudit zájem veřejnosti. To vyvolalo řadu debat a často i kritických ohlasů,⁴⁶ a tak bylo na začátku předsednictví nahrazeno novým heslem, navazujícím na předchozí a znovu dvojsmyslným, „*Sladíme Evropu*.“

4.1.2 Průběh příprav

Aby bylo možné předsednictví řádně vykonávat, je třeba se na tuto funkci náležitě připravit. Během doby, která předsednictví předchází, by měl budoucí předsedající stát zformulovat své priority, stanovit si program, spolupracovat s Komisí i s ostatními členskými státy. Přípravné práce byly v České republice započaty již v roce 2005, pod vedením vlády ČSSD. Po volbách,⁴⁷ které se konaly v dalším roce, se vláda ujala ODS. Následovaly personální změny v pracovních skupinách zajišťujících přípravné práce, což tuto činnost podstatně zpozdilo. Tyto události vyvolaly kritiku zvláště ze strany Komise, která vinila Českou republiku z nedostatečné spolupráce. Což bylo, jak píše *Radek Honzák*,⁴⁸ zvláště u předsedajícího nováčka, značně na pováženu.

⁴⁶ Reklamě „*Evropě to osladíme*“ to novináři osolili. NEWTON MEDIA. *MediaInfo.cz* [online]. 22. 9. 2008 [cit. 2012-04-16]. Dostupné z: <http://www.mediainfo.cz/temata/1518.html>

⁴⁷ Tyto volby skončily patem, a proto se sestavování nového kabinetu značně protáhlo.

⁴⁸ HONZÁK, Radek. Brusel: Češi mají zpoždění. *Hospodářské noviny* [online]. 14. 6. 2007 [cit. 2012-04-08]. Dostupné z: <http://hn.ihned.cz/c1-21401990-brusel-cesi-maji-zpozdeni>

V roce 2007 byl vytvořen, v rámci Úřadu vlády České republiky, Výbor pro Evropskou unii spolupracující s Ministerstvem zahraničních věcí a Stálým zastoupením České republiky při Evropské unii. Přípravami předsednictví vláda pověřila místopředsedu vlády pro evropské záležitosti *Alexandra Vondru* a vládní Sekci pro předsednictví České republiky v Radě Evropské unie. Konkrétní politická témata měla za úkol zformulovat jednotlivá ministerstva.⁴⁹ Dále bylo nutné navýšit počet zaměstnanců v jednotlivých ministerstvech i ve Stálém zastoupení o řádně vyškolené úředníky a zajistit tím hladký průběh předsednictví po administrativní stránce. Na pokrytí nákladů vyčlenila vláda 1,9 miliardy korun na období mezi lety 2007 – 2009, z toho jednu miliardu přímo na průběh předsednictví⁵⁰.

Navzdory zmiňovaným problémům v průběhu příprav, vstupovala nakonec Česká republika do své předsednické funkce sebejistě. Přípravné práce hodnotili kladně premiér vlády *Topolánek*, místopředseda vlády pro evropské záležitosti *Vondra* i předseda Evropské komise *Barroso*⁵¹.

4.2 Priority

Priority, které si předsedající země stanoví a kterými si zároveň určí program svého šestiměsíčního vedení Evropy, tvoří základ každého předsednictví. Země tak dostává jedinečnou šanci, přímo se podepsat na vývoji jednotlivých politik Evropské unie.

4.2.1 Společný program Francie, České republiky a Švédska

Česká republika byla součástí historicky druhé trojky. První trojice byla tvořena Německem, Portugalskem a Slovinskem. Společný osmnáctiměsíční program byl dokončen zhruba po devítiměsíčním vyjednávání. Nejedná se o souhrn priorit všech tří států, ale spíše o popis aktivit Rady během jednotlivých předsednictví, konkrétně od 1. července 2008 do 31. prosince 2009. Společný program Francie, České republiky a Švédska byl Radou přijat v červnu 2008 a oficiálně zveřejněn při zahájení francouzského předsedání, začátkem července 2008⁵². Tento zhruba

---

⁴⁹ MAREK, Dan., BAUM, Michael. op. cit. s. 153.

⁵⁰ Rozpočet předsednictví. *EU2009.cz* [online]. 16. 8. 2011 [cit. 2012-04-16]. Dostupné z:

<http://www.eu2009.cz/cz/czech-presidency/presidency-budget/rozpocet-predsednictvi-496/index.html>

⁵¹ Barroso: České předsednictví bude úspěšné. *Hospodářské noviny* [online]. 17. 12. 2008 [cit. 2012-04-08]. Dostupné z: <http://hn.ihned.cz/c1-31772110-barroso-ceske-predsednictvi-bude-uspesne>

⁵² Trio předsednictví. *EU2009.cz* [online]. [cit. 2012-04-08]. Dostupné z: <http://www.eu2009.cz/cz/czech-presidency/presidency-trio/trio-predsednictvi-775/index.html> - z této adresy je možné si také celý program v elektronické podobě stáhnout.

devadesátistránkový kompromisní dokument je rozčleněn do dvou částí, Strategického rámce a Operačního programu a dále do sedmnácti kapitol podle jednotlivých činností Rady. Jeho úkolem bylo zajistit návaznost všech tří předsednictví a zároveň zohlednit naplánované politické priority těchto států.

4.2.2 Program a priority českého předsednictví

Pracovní program a priority českého předsednictví byly oficiálně představeny, premiérem *Mirkem Topolánkem* a vicepremiérem *Alexandrem Vondrou*, 6. ledna 2009 v Praze. Tyto „neodrážely pouze ideologické predispozice středopravé vlády a její vnímání základních národních zájmů, ale také vnější události a neustále se vyvíjející agendu Evropské unie.“⁵³

Jako klíčové byly označeny tzv. tři „E“: ekonomika, energetika a Evropa ve světě. Zohledňovaly aktuální světové dění, které právě ovlivňovala globální finanční krize. Proto byla hlavní prioritou ekonomika. Cílem bylo zabránit dalšímu rozšiřování krize a znovu nastartovat ekonomický růst. Toho se mělo podle programu docílit využíváním unijní legislativy, podporou vzdělání, vědy a výzkumu a odstraněním bariér v mezinárodním obchodě⁵⁴. Dalším bodem bylo prohlubování vnitřního trhu a rozvoj čtyř svobod pohybu. Konkrétně u volného pohybu osob prosazovala česká vláda zrušení všech přechodných období pro nové členské státy⁵⁵. Zmíněna zde byla také snaha podpořit konkurenceschopnost Evropy ve světě.

Druhou vymezenou oblastí byla energetika, která měla v první řadě vzít v potaz ochranu životního prostředí. Úkolem bylo rozvíjet společné energetické strategie, stanovit minimálních zásob ropy a zajistit fungující vnitřní trh s elektřinou a plynem. Bylo třeba reagovat i na energetickou krizi, zapříčiněnou nedávným přerušením ruských dodávek plynu.

Poslední „E“ mělo za cíl upevnit postavení Unie ve světě. Šlo hlavně o posílení vzájemných vztahů se Spojenými státy, východní Evropou a Izraelem. Naplánované bylo i přístupové jednání s Tureckem a Chorvatskem. Po vzoru Polska a Švédska mělo české předsednictví podpořit projekt východního partnerství a také muselo i v této oblasti reagovat na aktuální dění, tentokrát na konflikt v Gruzii z roku 2008 a hlavně na izraelský vpád do pásma Gazy.

---

⁵³ MAREK, Dan., BAUM, Michael. op. cit. s. 157.

⁵⁴ KANIOK, Petr. Česká republika v čele Evropy: tři etapy místo šesti. In: *Z periferie do centra Evropy: 20 let vývoje vztahu ČR k EU*. Praha: CEVRO Institut, 2009. s. 145.

⁵⁵ MAREK, Dan., BAUM, Michael. op. cit. s. 157.

Spíše okrajově byla v programu zmíněna i jiná témata, jako Lisabonská strategie, rozpočtové reformy či společná zemědělská politika. Celkově se pracovní program českého předsednictví zaměřoval hlavně na evropské než na národní potřeby, a proto byl také celkem kladně, tuzemskou i evropskou veřejností, přijat⁵⁶.

4.3 Průběh předsednictví

Českému předsednictví se od počátku jeho mandátu nedávaly moc velké naděje na úspěšnost.⁵⁷ Na vině bylo hned několik faktorů.

V první řadě byla Česká republika novým státem, který do Společenství vstoupil s ostatními postsocialistickými státy, teprve před pěti lety. Neměla tudíž mnoho zkušeností s fungováním evropských záležitostí. Navíc byla považována za zemi euroskeptickou s prezidentem, který evropské integraci zjevně není příliš nakloněn.

Dále tu byl problém se zatím neratifikovanou Lisabonskou smlouvou. Poukazovalo se na to, že má v čele Unie stát premiér země, který na domácí půdě právě prohrál krajské volby a jehož vláda se otřásá v základech pod stálými tlaky opozice.

Aby toho nebylo málo začínalo české předsednictví v době, kdy světem zmítalo několik krizí. Byla to jak celosvětová hospodářská krize, lednový vpád Izraele do Gazy, tak konflikt mezi Ruskem a Ukrajinou a následné přerušení dodávek zemního plynu do Evropy.

Praha se během své funkce musela také vyrovnat s tím, že v období jejího předsedání končily mandáty Evropského parlamentu a Evropské komise.

4.3.1 První měsíc v čele Evropy

Symbolické předávání předsednictví, v podobě štafetového kolíku, se odehrálo 7. ledna v Národním divadle v Praze. Ale česká diplomacie už před tím dostala náročný úkol. Musela se vyjádřit ke konfliktu v Gaze. Chybou tiskového mluvčího, který označil izraelský útok za defenzivní, se české předsednictví hned dostalo do centra pozornosti světových médií⁵⁸. Ambice českého vedení na řešení této krize jsou poměrně omezené, což dokládá i výrok premiéra, který uvedl, že „Izraelsko-palestinský konflikt nevyřeší nikdo, trvá už šedesát let a my ani nemáme ambici to zvládnout za šest měsíců našeho

---

⁵⁶ KANIOK, Petr. Česká republika v čele Evropy: tři etapy místo šesti. op. cit. s. 146.

⁵⁷ MAREK, Dan., BAUM, Michael. op. cit. s. 159.

⁵⁸ SLAVÍK, Herbert, POTUŽNÍK, Jiří, František. Mirek Topolánek: Sto dní v čele Evropy. Praha: WWA photo, s. r. o., 2009, s. 21.

předsednictví.⁵⁹ Ačkoli premiér *Topolánek* vyjednával s hlavními představiteli Blízkého východu, připouštěl, že jediné čeho lze dosáhnout, je poskytnutí humanitární pomoci a dočasného příměří. Přímo do místa dění je proto vyslán tým vyjednávačů, v čele s ministrem zahraničí *Karlem Schwarzenbergem*.

Další zkouškou, která zasáhla české předsednictví hned v prvním týdnu, byla, již zmiňovaná, plynová krize. Rusko nařklo Ukrajinu z toho, že nelegálně odebírá zemní plyn mířící do Evropy přes její území. Toto obvinění Ukrajina odmítala. Rusko proto přerušilo dodávky zemního plynu do některých evropských zemí. Česko tím pádem čekalo dlouhé vyjednávání s Ruskou i Ukrajinskou stranou. Diskuzí, které se odehrávaly v Kyjevě i v Moskvě, se účastnili český premiér, ministr průmyslu a obchodu a zvláštní vyslanec pro otázky energetické bezpečnosti.

Situace se v jednu chvíli zdála být neřešitelná, protože chyběly měřitelné důkazy, které by byly schopny dokázat, na čí straně byla pravda.⁶⁰ Státy jako Slovensko, Bulharsko a částečně i Polsko jsou na plynu z Ruska závislé, a proto se kompromis mezi Ruskem a Ukrajinou musel uzavřít co nejdříve.

Koncem měsíce byla ukrajinskou premiérkou *Julijou Tymošenkovou* podepsána dohoda, kterou vyjednal *Topolánek* s ruským premiérem *Vladimírem Putinem*. Následně byly dodávky plynu do Evropské unie obnoveny a česká mise si tak získala uznání od domácích i zahraničních médií⁶¹.

Jejich pozornost si předsednictví v lednu vysloužilo ještě jednou, avšak při úplně jiné příležitosti. Jednalo se o odhalení kontroverzní *Entropy*, při jejímž ztvárnění autor neváhal znázornit například Bulharsko jako zemi plnou tureckých záchodků, či Nizozemí zalité mořem, ze kterého ční jen věže minaretů. Toto dílo mělo být původně vytvořeno dvaceti šesti umělci z každé členské země, to se však ukázalo být pouhou mystifikací, jediným autorem byl český výtvarník *David Černý*. Tato plastika byla instalována v bruselském sídle Rady a způsobila menší pozdvižení a rozporuplné reakce ze strany evropských státníků i českého prezidenta *Klause*⁶². Naopak česká vláda se jí snažila ospravedlnit typickým českým humorem.

---

⁵⁹ SLAVÍK, Herbert, POTUŽNÍK, Jiří, František. op cit. s. 25.

⁶⁰ SLAVÍK, Herbert, POTUŽNÍK, Jiří, František. op cit. s. 34.

⁶¹ KANIOK, Petr. Česká republika v čele Evropy: tři etapy místo šesti. op. cit. s. 148. Dokládá to také analýza obrazu českého předsednictví Evropské unii: NEWTON MEDIA. Mediální analýza českého předsednictví EU. [online]. [cit. 2012-04-16]. Dostupné z: <http://www.mediainfo.cz/analiza-predsednictvi-EU.pdf>. s. 14.

⁶² KLAUS, Václav. Dopis předsedovi vlády Mirku Topolánkovi. *Rok sedmý*. Praha: Euromedia Group, k. s. - Knižní klub, 2010. s. 65.

Obrázek č. 4: Entropa

Zdroj: <http://www.davidcerny.cz/cz/entropa.html>

V tomto měsíci se také na území České republiky uskutečnil první summit Rady. Ministři práce a sociálních věcí členských států Unie se sešli v Luhačovicích.

4.3.2 Další období ve znamení hospodářské krize

Praha musela čelit výtkám z Paříže ohledně údajné pasivity v otázkách ekonomické krize. Už od počátku se českému předsednictví v této oblasti moc nedůvěřovalo.⁶³ Zejména kvůli tomu, že Česká republika není ani členem eurozóny, ani G20.

Prioritou českých politiků bylo zabránit řešení krize protekcionismem. Takové snahy zaznívaly například z Francie, kdy prezident *Nicolas Sarkozy* nabádal ke stáhnutí výroby francouzských aut z Česka⁶⁴. K projednání tohoto tématu svolal *Mirek Topolánek*, coby předseda Evropské rady, mimořádné zasedání hlav členských států. To se uskutečnilo 1. března a mělo za cíl dohodnout jednotnou taktiku boje proti krizi. Zhruba v půlce března se v Bruselu znovu sešla Evropská rada k dvoudennímu jednání, kde se mimo jiné zabývala protikrizovými opatřeními.

⁶³ KANIOK, Petr. Česká republika v čele Evropy: tři etapy místo šesti. op. cit. s.142.

⁶⁴ SLAVÍK, Herbert, POTUŽNÍK, Jiří, František. op cit. s. 69.

Pozornost Evropy si české předsednictví vysloužilo také tehdy, když v únoru český prezident *Václav Klaus* přednesl na půdě Evropského parlamentu projev, který vzbudil řadu rozdílných reakcí.⁶⁵ Někteří europoslanci po jeho vyslyšení tleskali, někteří zase naopak opouštěli sál. Jako kontroverzní byly vnímány například jeho výroky, ve kterých přirovnával Evropskou unii k Sovětskému svazu, či revolučnímu experimentu.⁶⁶

4.3.3 V půlce přichází pád

Po úspěšném summitu Evropské rady si české předsednictví, navzdory prvotní skepsi, pomalu začalo získávat pozitivní hodnocení v Čechách i v zahraničí.

Dne 24. března však přišel zlom, v podobě hlasování o nedůvěře české vládě, které vyvolala opoziční ČSSD. Díky hlasům poslanců ČSSD, KSČM a čtyř koaličních poslanců, kteří se k opozici připojili, Topolánkova vláda padla. Ačkoliv nešlo, podle *Kanioka*,⁶⁷ v historii předsednictví o ojedinělý případ, kdy byla v jeho průběhu vláda svržena, vždy měla opozice připravenou vhodnou alternativu. V tomto případě tomu tak však nebylo.

Jednání, která měla vést k sestavení nové vlády, trvala více jak měsíc. Nakonec z nich vzešla přechodná úřednická vláda v čele s nestranickým *Janem Fišerem*. Ve svých funkcích byli také nahrazeni *Karel Schwarzenberg* a *Alexandr Vondra*. Novým ministrem zahraničí se stal *Jan Kohout*, místopředsdou vlády pro obecné záležitosti *Štefan Füle*. Tato nová vláda se ujala svého úřadu 9. května.

*Kaniok*⁶⁸ dále dodává, že od „dubna přestala Česká republika předsedat, ale stala se jakýmsi symbolickým správcem Rady EU.“ V době, kdy ještě nebyla nová vláda sestavena, předsedali zasedání Rady původní ministři, kteří už ale byli v demisi, což se podepsalo na jejich autoritě. Stejně tak tomu bylo i u ministrů z úřednické vlády, kteří byli svou funkcí jen pověřeni a ne zvoleni. Proto se i oni u svých zahraničních protějšků netěšili odpovídajícím respektem. Tato situace samozřejmě neměla dobrý vliv ani na veřejné mínění a české předsednictví, ale i samotné postavení České republiky v Unii, tím ztratilo svou vážnost⁶⁹.

---

⁶⁵ KLAUS, Václav. Projev v Evropském parlamentu. op. cit. s. 66 – 73.

⁶⁶ EU je revolučním experimentem, řekl Klaus bučícím europoslancům. *IDNES.cz* [online]. 19. 02. 2009 [cit. 2012-04-18]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/eu-je-revolucnim-experimentem-rekl-klaus-bucicim-europoslancum-p8f-/domaci.aspx?c=A090219_111949_domaci_kot

⁶⁷ KANIOK, P. Česká republika v čele Evropy: tři etapy místo šesti. op. cit. s. 146.

⁶⁸ tamtéž. s. 147

⁶⁹ MAREK, Dan. BAUM, Michael. op. cit. s. 161.

4.3.4 Poslední měsíce

České předsednictví se nepřestávalo zabývat hospodářskou krizí a začátkem dubna se zúčastnilo, coby zástupce celé Evropské unie, summitu G20, který se konal v Londýně. Zde se představitelé těch nejsilnějších světových ekonomik dohodli na společném postupu při potírání následků krize a na prevenčních opatřeních, která by do budoucna měly podobné situaci předcházet.

Následně Praha hostila amerického prezidenta *Baracka Obamu*, který přednesl veřejný projev na Hradčanském náměstí. Na neformální summit Evropské unie a Spojených států se sjeli zástupci celé sedmadvacítky, aby společně jednali o energetice, ekonomice a bezpečnostní politice.

Květen se nesl ve znamení dalších mezinárodních schůzek, díky komplikované domácí politické situaci nastal však problém, kdo tyto summity povede. Původní vláda řídila tři z nich, protože se na jejich organizaci osobně podílela. Jednalo se o summit EU – Kanada, který se konal 6. května, kde se jednalo, mimo jiné, o ekonomické krizi a posílení vzájemné spolupráce. Dalším byl summit pro Východní partnerství ze dne 7. května a posledním, který byl na programu hned následující den, summit „Jižní koridor“. V čele summitů s Japonskem a Čínou stál český prezident *Václav Klaus*. Další jednání byla již v režii nové vlády.

Nejvýznamnější událostí posledního měsíce předsednictví byla schůzka Evropské rady v Bruselu. Té předsedal *Jan Fišer*. Na pořadu jednání byla Lisabonská smlouva. Byly zde vyjednány záruky pro Irsko a pro ostatní členské státy, které měly vést k urychlení přijetí smlouvy. Důležitým bodem tohoto měsíce bylo samozřejmě také finální hodnocení českého předsedání Evropské unii, které skončilo 31. června 2009. Štafetový kolík vedení Evropy přebralo Švédsko.

4.4 Výsledky

Během českého vedení sedmadvacítky se podařilo dosáhnout řady hmatatelných výsledků. Ty se dotýkaly rozsáhlé škály témat, z nichž byla nejzásadnější oblast ekonomiky, energie a Evropy ve světě.

V průběhu předsednictví byla dojednávána konečná podoba řady legislativních aktů a uspořádáno velké množství oficiálních schůzek.

Podle údajů z oficiální stránky českého předsednictví *eu2009.cz*⁷⁰ stáli čeští zástupci v čele více 3000 zasedání na různých úrovních, která se konala jak v České republice, tak v ostatních částech Evropy a po celém světě. Z toho se mimo Prahu událo více než 70 akcí celoevropské důležitosti. Každý pracovní den se průměrně odehrálo asi 25 jednání. Do české republiky se, během předsednického půlroku, sjelo 30 tisíc zahraničních delegátů.

146 českých diplomatů Stálého zastoupení řídilo 150 pracovních skupin Rady Evropské unie. Celkově na předsednictví participovalo asi 1500 českých úředníků.

4.4.1 Klíčová tři „E“

Jak jsem již uváděla, Česká republika si před zahájením své předsednické funkce stanovila tři klíčové priority, označené jako tři „E.“ Při jejich následném plnění se jí podařilo dospět k řadě výsledků. Ve spolupráci s ostatními členskými státy a ujednáními institucemi došla ke shodě při projednávání více než 80 legislativních opatření. Za produktivní se dá považovat i její počínání v nelegislativní oblasti. Jak je uvedeno na oficiální webové stránce českého předsednictví *eu2009.cz*,⁷¹ řadilo se sem řešení krizových situací, které se odehrávaly začátkem roku, zamezení prosazování ochrannářských opatření v ekonomice, rozhodná opatření podporující hospodaření v Evropě, postup při řešení energetické situace a ochrany klimatu nebo jednání jménem Unie s jejími klíčovými partnery ve světě.

V oblasti hospodářství a ekonomické krize se během českého předsednictví podařilo dojít k mnohým řešením a závěrům⁷². Například při jednání Evropské rady byla odsouhlasena dohoda, ve které se členské státy zavázaly půjčit, v případě potřeby, Mezinárodnímu měnovému fondu částku do výše až 75 miliard eur. Dohodnuto bylo také navýšení limitu nástroje Evropské unie na pomoc členským státům nepatřícím do eurozóny z 25 miliard eur na 50 miliard eur. Česku se také podařilo zabránit řešení krize pomocí protekcionismu. Na pomoc malým a středním podnikům bylo schváleno opatření na možnost uplatňování snížené sazby DPH u služeb s vysokým podílem lidské práce. V rámci řešení krize bylo dojednáno několik zásadních legislativních návrhů týkajících se finančních služeb.

---

⁷⁰ České předsednictví v číslech. In: *Eu2009.cz* [online]. Praha, 29. 7. 2009 [cit. 2012-04-27]. Dostupné z: http://www.eu2009.cz/assets/czech-presidency/programme-and-priorities/achievements/cz-pres_cisla_cs.pdf

⁷¹ Výsledky českého předsednictví v Radě EU: Evropa bez bariér. In: *Eu2009.cz* [online]. 2009 [cit. 2012-04-27]. Dostupné z: http://www.eu2009.cz/assets/czech-presidency/programme-and-priorities/achievements/cz-pres_vysledky_cs_2.pdf. s. iv.

⁷² tamtéž. s. v.

České předsednictví, zastoupené *M. Topolánkem*, také přispělo k hladkému průběhu londýnského summitu G-20, při kterém byl dohodnut postup vedoucí k posílení dohledu nad finančními trhy.

Na poli energetiky⁷³ se česká diplomacie zasadila o nalezení kompromisu mezi Ruskem a Ukrajinou a tím i o obnovení dodávek plynu do Evropy. České vláda zajistila financování pro plánovaný plynovod Nabucco, který měl zajistit dodávání plynu ze zemí z okolí Kaspického moře a odstranit tak závislost na Rusku. V Praze se také následně odehrál summit s názvem „Jižní koridor – nová hedvábná stezka“, na kterém se jednalo o prohloubení diversifikace energetických zdrojů a přepravních tras, vedoucích k posílení energetické bezpečnosti Evropské unie.

Co se týče mimoevropských vztahů,⁷⁴ přispělo české předsednictví k řešení situace při ozbrojeném konfliktu v pásmu Gazy. S jeho pomocí byla zpřístupněna humanitární pomoc a zorganizována konference na podporu palestinské ekonomiky v Šarm-aš-Šajchu. Předsednictví se také angažovalo v projektu Východního partnerství.

Dalším krokem, tentokrát týkajícím se rozšiřování Unie, bylo přijetí oficiální přihlášky ke členství v Unii od Albánie a předání přihlášky Černé Hory k posouzení Komisi.

Pro posílení transatlantické spolupráce byl v Praze zorganizován summit, kde se poprvé setkali vrcholoví politici z celé Evropské unie s prezidentem USA, Barackem Obamou. Za stejným účelem se konal také summit EU-Kanada.

---

⁷³ tamtéž. s. vi

⁷⁴ tamtéž. s. vii

5 Belgické předsednictví

Belgie stanula po dvanácté v čele Rady Evropské unie ve druhé polovině roku 2010. Stejně jako Česká republika, byla Belgie v pořadí druhým státem v rámci předsednického tria, ve kterém ji předcházelo Španělsko a následovalo Maďarsko. Všechna tato předsednictví již probíhala za nových podmínek, které do jejich fungování vnesla Lisabonská smlouva a tím je oprostila od některých dřívějších povinností. Hlavním úkolem předsednictví v postlisabonské době se stalo vedení prací většiny formací Rady Evropské unie.

Stejně jako české předsednictví, poznamenalo i to belgické pád vlády, který v tomto případě nastal již dva měsíce před nastoupením Belgie do předsednické funkce. Během šesti předsednických měsíců se novou vládu nepodařilo sestavit, a tak Radu řídila po celou dobu vláda v demisi.

Předpokládalo se proto, že předsednictví nebude tolik vidět na veřejnosti a přenechá, v souladu s Lisabonskou smlouvou, větší prostor vysoké představitelce pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku a stálému předsedovi Evropské rady⁷⁵. Proto se také očekávalo, že by slabé belgické předsednictví mohlo vést ke stále většímu posunu moci do stálého předsednictví.⁷⁶

5.1 Přípravy

Belgický státní tajemník pro evropské záležitosti, *Olivier Chastel*, uvedl, že nikdy nebylo belgické předsednictví tak důkladně připravené, jako to z roku 2010.⁷⁷ Zároveň ho také označil, ještě před jeho začátkem, za skromné. Příčinou byla hospodářská krize, která se v té době dotýkala celé Evropy, a proto měli Belgičané v úmyslu zhostit se tohoto prestižního úkolu bez zbytečných okázalostí.⁷⁸

---

⁷⁵ Belgické předsednictví. *EurActiv.cz* [online]. 27. 08. 2010 [cit. 2012-04-20]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/evropske-institute/link-dossier/belgicke-predsednictvi-000073>

⁷⁶ BRAND, Constant. EU presidency in disarray after government's collapse. in: *European Voice* [online]. 29. 04. 2010 [cit. 2012-04-20]. Dostupné z: <http://www.europeanvoice.com/article/imported/eu-presidency-in-disarray-after-government-s-collapse/67813.aspx>

⁷⁷ SAMPOL, Célia. Belgian EU Presidency will steer six major projects. *Europolitics* [online]. 19. 02. 2010 [cit. 2012-04-20]. Dostupné z: <http://www.europolitics.info/europolitics/belgian-eu-presidency-will-steer-six-major-projects-art263712-46.html>

⁷⁸ La présidence belge de l'Union sera sobre. *Lesoir.be* [online]. 21. 04. 2009 [cit. 2012-04-20]. Dostupné z: http://archives.lesoir.be/la-presidence-belge-de-l-union-sera-sobre_t-20090421-00MP9D.html?queryand=pr%E9sidence+belge+2010&firstHit=50&by=50&when=-2&begYear=2008&begMonth=01&begDay=01&endYear=2011&endMonth=04&endDay=19&sort=dateasc&rub=TOUT&pos=57&all=358&nav=1

5.1.1 Symboly

Na podobu loga byla vyhlášena soutěž, které se účastnili studenti ze Španělska, Belgie i Maďarska. Vítězné logo, které vytvořil mladý Belgičan, mělo symbolizovat soudržnost těchto tří států při výkonu předsednické funkce. Každé logo obsahovalo nápis „eu,“ v národních barvách každého předsedajícího státu a dále slovo „trio,“ čímž se vyjadřovala vzájemná spolupráce v rámci předsednické trojky.

Obrázek č. 5: Logo belgického předsednictví

Zdroj: <http://www.cnt-nar.be/EI1.htm>

Mottem, které Belgie zvolila pro své předsednictví, bylo „*Evropa v akci*“ („*Ensemble pour une Europe en action*“).

5.1.2 Průběh příprav

Přípravné práce, které se v Belgii započaly v roce 2008, se vyznačovaly především úzkou spoluprací s veřejností. Občané byli zapojováni do vytváření předsednických priorit například prostřednictvím internetových fór, kde měli příležitost diskutovat o nejrůznějších evropských tématech. Na této spolupráci, která se stala jakýmsi specifickým znakem předsednictví, si belgická vláda velmi zakládala.

V první etapě těchto konzultací s veřejností se belgická vláda zaměřila na otázky týkající se ekonomie, zaměstnanosti, sociální politiky, zdraví, životního prostředí a energie, spravedlnosti a bezpečnosti, kultury a vzdělání a Evropy ve světě. Ve druhé fázi byly vyzvány Národní poradní sbory, na úrovních obcí i regionů, aby vyjádřily svá očekávání a požadované priority pro nadcházející předsednictví. V průběhu třetí etapy se pořádala řada seminářů týkajících se sedmi témat: finanční a ekonomické krize, energetiky, životního prostředí a změny klimatu, občanství, kultury a vzdělání, spravedlnosti a bezpečnosti, prevence a řešení konfliktů, rozšiřování Evropské unie a Lisabonské strategie. Během čtvrté etapy těchto konzultací byla pořádána setkání mezi zástupci veřejnosti a ministry, kteří se chystali předsedat devíti formacím Rady.⁷⁹

⁷⁹ Consultation de la société civile. *Eutrio.be: Présidence belge du Conseil de l'Union européenne* [online]. [cit. 2012-04-23]. Dostupné z: <http://www.eutrio.be/fr/consultation-de-la-societe-civile>

Rok 2009 byl v rámci příprav významný po organizační stránce. Byli najímáni noví pracovníci, kteří měli za úkol posílit týmy, které se přípravou předsednictví zabývaly. Všichni tito zaměstnanci byli pro potřeby předsednictví speciálně vyškoleni.

Dále bylo nutné sestavit oficiální program a stanovit plánovaný rozpočet. Ten byl vyčíslen částkou 74,066 milionů eur. Oficiální kalendář všech plánovaných akcí byl schválen a předán Radě na konci prosince 2009. Obsahoval důležitá data, jako například termíny konání dvou zasedání Evropské rady či plenárního zasedání Evropského parlamentu.⁸⁰

Bylo také třeba stanovit, kdo bude patřit mezi hlavní představitele belgického předsednictví. I když byla tehdejší federální vláda v demisi, v čele předsednictví stanul, až do případného jmenování nového kabinetu, premiér *Yves Leterme*, ministr zahraničí *Steven Vanackere* a státní tajemník pro evropské záležitosti *Olivier Chastel*. Napříč různými formacemi Rady Belgie zastupovali ministři na regionální úrovni nebo zástupci společenství.

Očekávalo se ovšem, že hlavní roli bude během předsednictví hrát jiný Belgičan, a to bývalý předseda vlády, *Herman Van Rompuy*.⁸¹ *Ivana Jemelková*⁸² v této souvislosti poukazuje na určitý paradox. Belgie, která byla vždy „zastáncem komunitární metody spolupráce a silné role nadnárodních institucí v čele s Evropskou komisí, přispěla tak svým předsednictvím k posílení mezivládní evropské spolupráce zastoupené Radou a Evropskou Radou.“

Navzdory složité politické situaci v zemi, vyjádřila Komise Belgie, před začátkem jejího předsedání, plnou důvěru. Prohlásila, že je přesvědčena, že Belgie bude této výzvě úspěšně čelit a povede výkonné a ambiciózní předsednictví.⁸³

---

⁸⁰ Les initiatives belges: Préparation de la Présidence belge du Conseil de l'Union européenne. *Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement* [online]. [cit. 2012-04-20].

Dostupné z:

http://diplomatie.belgium.be/fr/politique/union_europeenne/belgique_et_ue/communiquer_leurope/initiatives_belges/

⁸¹ Pascal Delwit : « La présidence belge sera celle d'Herman Van Rompuy ». *EurActiv.fr* [online]. 01. 07. 2010 [cit. 2012-04-21]. Dostupné z: <http://www.euractiv.fr/pascal-delwit-presidence-belge-herman-van-rompuy-interview>

⁸² JEMELKOVÁ, Ivana. op cit. s. 5

⁸³ L'UE confiante pour une présidence belge "efficace et ambitieuse". *LeMonde.fr* [online]. 14. 06. 2010 [cit. 2012-04-21]. Dostupné z: http://www.lemonde.fr/europe/article/2010/06/14/l-ue-confiante-pour-une-presidence-belge-efficace-et-amibiteuse_1372555_3214.html

5.2 Priority

Belgické předsednictví bylo značně ovlivněné vnějšími i vnitrostátními událostmi, a proto se očekávalo, že bude spíše nízko profilové, bez velkých gest, nové agendy a výrazného politického vedení.⁸⁴ Mezi jeho stěžejní priority pařila revize Lisabonské strategie a řešení hospodářské krize.

5.2.1 Společný program Španělska, Belgie a Maďarska

Předsednické trio Španělska, Belgie a Maďarska bylo vůbec prvním seskupením předsedajících států, které vykonávalo tuto funkci podle pravidel stanovených Lisabonskou smlouvou. Stejně jako ta předchozí, vytvořilo i toto trio svůj společný osmnáctiměsíční program pro období od ledna 2010 do června 2011. Vzájemná spolupráce těchto tří států byla označována za jednu z nejintenzivnějších v rámci předsednických skupin, jak při tvorbě společného programu, tak při prezentaci tria⁸⁵.

Na tvorbě společného programu se začalo pracovat od počátku roku 2009, kdy byla zahájena intenzivní jednání mezi představiteli jednotlivých států. Výsledný text byl na evropské úrovni schválen 7. prosince 2009.⁸⁶

Velká pozornost byla v tomto pracovním programu věnována ekonomické a finanční krizi. Mezi vytyčené cíle v této oblasti patřilo například obnovení udržitelného růstu, lepší sledování finančních trhů, snížení míry nezaměstnanosti a zlepšení konkurenceschopnosti. Dalšími tématy bylo mimo jiné bojování proti diskriminaci pohlaví a boj proti chudobě a dodržování lidských práv a základních svobod.⁸⁷

5.2.2 Program a priority belgického předsednictví

Program belgického předsednictví⁸⁸, na kterém se pracovalo od 4. července 2008, byl vládou přijat 16. června 2010. Obsahoval hlavně témata předem vymezená společným programem předsednického tria a navázal tak na většinou již rozpracované záležitosti.

---

⁸⁴ JEMELKOVÁ, Ivana. op cit. s. 2

⁸⁵ tamtéž. s. 3

⁸⁶ Les initiatives belges: Préparation de la Présidence belge du Conseil de l'Union européenne. *Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement* [online]. [cit. 2012-04-24]. Op.cit.

⁸⁷ Programme de dix-huit mois du Conseil. [online]. 22 décembre 2009 [cit. 2012-04-22]. Dostupné z: <http://register.consilium.europa.eu/pdf/fr/09/st17/st17696.fr09.pdf>

⁸⁸ Programme de 6 mois établi par la Présidence belge du Conseil de l'Union européenne. *Eutrio.be* [online]. [cit. 2012-04-24]. Dostupné z:

http://www.eutrio.be/files/bveu/media/source1854/documents/27782_PL_SPF_FR.pdf

S ohledem na ekonomickou a finanční krizi převažovaly v jeho textu socioekonomické otázky. Hlavním bodem bylo nalézt východiska z krize, zvýšit konkurenceschopnost a navrátit se k ekonomickému růstu. Program se v této oblasti věnuje také implementaci strategie Evropa 2020⁸⁹, která určovala ekonomické cíle Unie na dalších deset let. Další snahou bylo například podpořit tzv. zelená pracovní místa a zelenou ekonomiku, které by přispěly ke snížení v oxidu uhličitým v ovzduší. V otázce zaměstnanosti byla zmíněna také podpora tzv. bílých pracovních míst, tedy pracovních míst ve zdravotnictví a sociálních službách.

Dále se program věnoval sociální rovině, kde si kladl za cíl podnítit sociální pokrok. Toho chtěl dosáhnout například posilováním sociálního zabezpečení a rovných příležitostí a bojem proto chudobě a sociálnímu vyloučení. Zmiňoval také ochranu veřejného zdraví a řešení tématu stárnutí obyvatelstva, včetně penzijní reformy.

V otázce životního prostředí a klimatických změn se program zabýval například přípravami prosincové konference OSN v Cancúnu a říjnové konference v Nagoyi, týkající se biodiverzity, dále pak energií, dopravou a emisemi a jejich daňovému zatížení.

Další prioritou bylo prohlubování evropské spolupráce v oblasti práva, svobody a bezpečnosti. Patřilo sem například vzájemné uznávání soudních rozhodnutí členskými státy a dále boj proti terorismu, organizovanému zločinu, nedovolenému přistěhovalectví a obchodu s lidmi.

Pátým cílem bylo zvýšení atraktivity Evropské unie ve světě, zejména v mírových a bezpečnostních otázkách a ochraně lidských práv. Předsednictví mělo být *Catherine Ashtonové* nápomocno při vytváření Evropské služby pro vnější činnost, kterou do fungování Unie vnesla Lisabonská smlouva. Jednalo se diplomatické služby vykonávané delegacemi ve třetích zemích.

Důležité bylo i možné uzavření přístupových jednání s Chorvatskem a Islandem, pokračování jednání s Tureckem a zhodnocení případného zahájení rozhovorů s Makedonií.

---

⁸⁹ Tuto strategii vypracovala Evropská komise, jako odpověď na ekonomickou krizi. Jejím cílem bylo znovu dostat ekonomiku Evropské unie do pohybu a krizi tím překonat. Snažila se o vytvoření nových pracovních míst a zvýšení konkurenceschopnosti Unie. Dále usilovala o transformaci evropského trhu, tak aby byl šetrnější k životnímu prostředí a zároveň bral v potaz sociální otázky.

5.3 Průběh předsednictví

Belgie nastupovala do předsednické funkce za nelehkých podmínek. Celou Evropou a okolním světem zmítala v té době hospodářská krize. Zejména země jako Řecko, Španělsko a Portugalsko se musely potýkat se závažnými ekonomickými problémy. Ve většině členských států přijímaly vlády citelná úsporná opatření v oblasti veřejných výdajů. To se dotklo značné části obyvatelstva, která se proti takovýmto zásahům bouřila, což se projevovalo napjatou atmosférou v Evropě.

Ne příliš příznivá byla i vnitrostátní politická situace, kterou zavinil rozpad vlády. Na druhou stranu tu však byla skutečnost, že se na výkonu předsednictví neměla podílet pouze federální vláda, ale také regiony a společenství.

Informace pro tuto kapitolu jsem čerpala z oficiálních stránek předsednictví www.eutrio.be⁹⁰

5.3.1 První měsíce v čele Evropy

Belgie se svého předsednictví oficiálně ujala 1. července 2010. A hned týž den byla v Bruselu uspořádána konference týkající se chřipkové pandemie, na kterou se sjeli odborníci z celé Unie. Zároveň se jednalo o neformální schůzku ministrů zdravotnictví. Již tradičně se také v prvních dnech předsedání uskutečnilo setkání zástupců belgické diplomacie a členů Komise za účelem diskuze ohledně programu a priorit pro nastávajících šest měsíců.

V průběhu prvního měsíce pořádala Belgie řadu schůzek a jednání. Mezi projednávaná témata patřili například boj proti terorizmu nebo hospodářská situace. V rámci konference o udržitelném rozvoji se projednávala strategie Evropa 2020 či podpora růstu zelené ekonomiky. Uskutečnilo se také neformální setkání ministrů práce a sociálních věcí, kteří se zaměřili zejména na růst zaměstnanosti.

13. července představil *Olivier Chastel* program a priority předsednictví také před Evropským parlamentem.

Belgie v tomto období pořádala několik zahraničních mítinků. Jako první to bylo setkání nejvyšších představitelů evropských a asijských států. Řešila se zde opět především hospodářská krize. Dalším byl summit EU – Brazílie. Zde však Evropskou unii zastupovali *Herman Van Rompuy* a *José Manuel Barroso*.

---

⁹⁰ Présidence belge du Conseil de l'Union européenne: Calendar. [online]. [cit. 2012-05-01]. Dostupné z: <http://www.eutrio.be/fr/calendar/2010-07>

Koncem měsíce byly jednotlivé body pracovního programu předsednictví představeny také na schůzi Rady pro Obecné záležitosti.

Srpen byl prázdninovým měsícem i pro unijní orgány, a tak se v tento měsíc nekonaly žádné významnější akce.

5.3.2 Další období

V září organizovali belgičtí státníci například konferenci zaměřenou na potírání dětské chudoby ve světě, další týkající se se energetiky a snížení produkce emisí a samozřejmě se dále řešila hospodářská krize, kdy se scházeli ministři všech členských států i eurozóny. Byla pořádána konference týkající se bio-ekonomie, kde se řešilo stárnutí populace, ohrožení biologické rozmanitosti nebo změny klimatu. Tématem probíraným v tomto měsíci byla například i azylová politika.

16. září proběhlo zasedání Evropské Rady za účasti ministrů zahraničních věcí. Řešily se tu vztahy Unie a jejich obchodních partnerů.

V Evropském parlamentu vystoupil jménem předsednictví státní tajemník pro evropské záležitosti *Olivier Chastel*. Odpovídal zde na dotazy ohledně přístupových jednání s Chorvatskem, reprezentování Unie ve světě nebo snižování chudoby. Spolu s předsedou Evropského parlamentu podepsal *Chastel*, jménem Rady, legislativní akty týkající se ochrany laboratorních zvířat, evropské železniční sítě či konkurenceschopnosti nákladní dopravy.

Předsednictví také organizovalo dvoudenní konferenci věnované trhu práce. Debatovalo se zde o zvyšování kvality pracovních míst profesním vzděláváním pracovníků. V rámci společného pracovního programu předsednického tria se v říjnu uskutečnilo setkání se zástupci Spojených států na podporu konzulární spolupráce s Uníí.

5.3.3 Poslední měsíce věnované životnímu prostředí

V témže měsíci se konala konference týkající se biodiverzity v japonském městě Nagoja. Jako nejdůležitější probíraná témata byla označena interakce mezi biologickou rozmanitostí a změnou klimatu, biopaliva a rozvoj nového strategického plánu na další roky.

Dalším projednávaným bodem v rámci předsednictví bylo snížení rozdílu mezi mzdovým ohodnocením mužů a žen a odstranění nerovnoprávnosti na trhu práce. Jednalo se o důležitou prioritu i v rámci provádění strategie Evropa 2020.

V listopadu se sešli ministři financí na zasedání Rady, aby projednali rozpočet na rok 2011. Cílem bylo hledání kompromisu mezi návrhem Evropského parlamentu a Rady. Byl to první rok, kdy byli Rada i Parlament, podle Lisabonské smlouvy, v rozpočtovém procesu na stejné úrovni.

Konal se také seminář a řada diskuzí na téma „předsednictví Belgie Evropské unii v polovině období“ za účasti vědeckých a akademických pracovníků, politiků, vládních úředníků a novinářů. Byl zde vysloven zájem vybudovat fungující Evropu občanů, nadnárodní, interkulturní a vícejazyčnou a zaměřit se na podporu mladých lidí a jejich vzdělání.

29. a 30. listopadu reprezentovali premiér *Leterme* a ministr zahraničí *Vanackere* Evropskou unii na summitu v Libyi. Hlavy států a vlád zde debatovaly o mírových otázkách a bezpečnosti, klimatických změnách, regionální integraci, rozvoji soukromého sektoru, infrastruktury, energetiky a zemědělství, zajišťování potravin a migraci. V prosinci naopak hostil Brusel indického ministerského předsedu na summitu EU – Indie.

Na klimatický summit OSN, který se konal v mexickém Cancúnu v témže měsíci, se sjeli zástupci ze 193 zemí. Jejich úmyslem bylo uzavřít dohodu, která by pomohla zabránit klimatickým změnám.

16. prosince se belgické předsednictví také zúčastnilo zasedání Evropské rady, kde se řešily hlavně dopady ekonomické krize na eurozónu.

1. ledna 2011 přebírá od Belgie své historicky první vedení Sedmadvacítka Maďarsko.

5.4 Výsledky

Dvanácté belgické předsednictví skončilo 31. prosince. 2010. Stěžejní zásadou pro něj bylo, aby fungovalo zcela v souladu s Lisabonskou smlouvou.

Během předsednického půlroku bylo uspořádáno tisíce schůzek ministrů, úředníků či odborníků, stovky kulturních a vědeckých aktivit v Belgii i na celém světě. Například summitu Asie-Evropa se zúčastnilo 50 hlav států, více než 3 000 delegátů a 1 000 novinářů.

Pod taktovkou Belgie se uskutečnilo 16 neformálních zasedání Rady, 41 setkání ministrů nebo hlav států, 1 943 zasedání pracovních skupin Rady a více než 800 seminářů a kulturních akcí.⁹¹

5.4.1 Plnění vytyčených cílů

Steven Vanackere uvedl, ve svém shrnutí činnosti belgického předsednictví,⁹² že s ohledem na všudypřítomnou ekonomickou krizi, byla hlavní prioritou snaha o lepší koordinaci hospodářské politiky. Bylo tedy určeno, že členské státy budou předkládat návrh státního rozpočtu společně se strukturálními reformami ke kontrole.

V rámci zkvalitnění sledování finančního sektoru se během belgického předsednictví Rada a Evropský parlament usnesli na vytvoření nové evropské agentury pro dohled nad bankami, pojišťovnami a finančními trhy. Dále se dohodli na vzniku nového výboru, který měl být odpovědný za včasné varování před krizemi ve finančním sektoru.

Aby byla do budoucna Unie odolnější vůči podobným krizovým situacím, podporovalo belgické předsednictví vytváření dlouhodobých reforem a provádění strategie Evropa 2020. Pracovalo také na řadě konkrétních otázek ve prospěch firem, pracovních příležitostí a spotřebitelů. Důležitým dokumentem byla směrnice o opožděných platbách. Tato definuje lhůty, ve kterých musí vláda hradit faktury a stanovuje také výši úroku z prodlení.

Během předsednictví se také pokročilo v otázce jednotného evropského patentu, který měl chránit výrobky v celé Unii.

Další prioritou předsednictví bylo zajistit provádění Lisabonské smlouvy i v rámci zahraniční politiky. Nejzásadnější bodem v této oblasti bylo vytvoření Útvaru pro vnější činnost. V říjnu byl, po konzultaci s Evropským parlamentem, stanoven rozpočet a financování a vyřešeny personální otázky. V prosinci pak tato diplomatická služba oficiálně zahájila svou činnost.

---

⁹¹ La présidence en quelques chiffres. In: *Royaume de Belgique: Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement: La Présidence belge du Conseil de l'Union européenne en 2010* [online]. [cit. 2012-04-29]. Dostupné z:

http://diplomatie.belgium.be/fr/binaries/Voorzitterschap_cijfers_FR_tcm313-114279.pdf

⁹² VANACKERE, Steven. Bilan de la Présidence belge du Conseil de l'Union européenne.: "Ensemble pour une Europe en action". In: *Royaume de Belgique, Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement: La Présidence belge du Conseil de l'Union européenne en 2010* [online]. [cit. 2012-04-29]. Dostupné z:

http://diplomatie.belgium.be/fr/binaries/Balans_voorzitterschap_FR_tcm313-114278.pdf

Belgické předsednictví bylo aktivní také v procesu rozšiřování Unie. 27. července bylo oficiálně zahájeno přístupové jednání s Islandem. Pokročilo se i při jednání s Chorvatskem. Žádost o členství ze strany Srbska byla postoupena k posouzení Komisi. 17. prosince také Evropská rada oficiálně udělila status kandidátské země Černé Hoře.

Předsednictví se také snažilo zkvalitnit reprezentaci Evropské unie v zahraničí. Například při konferenci v Cancúnu se mu podařilo představit Unii jako schopný vyjednávací tým, zastoupený, v tomto případě, předsednictvím a Komisí.

Během summitu EU - Jižní Korea došlo k podpisu velmi ambiciózní dohody o volném obchodu mezi Unií a Jižní Koreou. Kromě toho také předsednictví získalo souhlas pro zahájení vyjednávání s Malajsií, taktéž ohledně dohody o volném obchodu s touto zemí. Také jednalo s Čínou o ochraně zeměpisného označení.

V rámci roku biodiverzity se zástupci předsednictví zúčastnili říjnové konference v Nagoji a prosincové v Cancúnu, aby, společně s dalšími účastníky, přijali opatření k boji proti celosvětové ztrátě biologické rozmanitosti a klimatickým změnám.

Důležitým výsledkem bylo také dosažení dohody mezi členskými státy týkající se revize směrnice *Eurovignette*. Tato směrnice umožňuje krýt členským státům náklady na zlepšení znečištěného ovzduší a nadměry hluku, způsobené silniční dopravou, zavedením mýtného pro nákladní automobily.

Rok 2010 byl také rokem boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení, v rámci něhož byly uspořádány mnohé debaty a konference. Rada i v této oblasti postupovala v souladu se strategií Evropa 2020 a schválila, mimo jiné, několik důležitých doporučení týkajících se zaměstnanosti.

Ve sféře zdravotnictví se předsednictví podařilo dosáhnout dohody mezi Radou a Parlamentem v otázce směrnic týkajících se boje proti padělání léku v přeshraniční zdravotní péči.

Snahou předsednictví také bylo co nejvíce pokročit při jednáních o řadě legislativních návrhů, které tvořily součást azylového balíčku v souladu s realizací Společného evropského azylového systému. Úspěchem bylo dosažení dohody mezi Radou a Parlamentem ohledně směrnice, která poskytovala uprchlíkům právo na mezinárodní ochranu. Díky ní měli tyto lidé možnost získat status dlouhodobě pobývajících rezidenta v Unii, a tím pádem nabýt obdobná práva jako občané Evropské unie.

V boji proti terorizmu pověřila Rada Komisi pro sjednání dohod se Spojenými státy, Kanadou a Austrálií o poskytování údajů o cestujících.

Belgické předsednictví dosáhlo určitých pokroků také v oblasti spravedlnosti. Během jeho mandátu byla například uzavřena dohoda o zlepšení práv cestujících v autobusech, spotřebitelů, administrativní spolupráci mezi členskými státy v oblasti veřejných financí, přeshraniční bezpečnosti silničního provozu, lepším označování textilních výrobků a potravin pro spotřebitele a kvóta pro rybolov na rok 2011.

6 Komparace předsednictví

Tato kapitola shrnuje obě popisovaná předsednictví. Nejprve je zde zmíněna politická situace v předsednických zemích, která nepochybně oba předsednické mandáty silně poznamenala. Dalšími podkapitolami jsou hodnocení, která si jednotlivá předsednictví po svém skončení vysloužila. Následné shrnutí analyzuje společné a rozdílné znaky obou předsednictví během jejich příprav, průběhu a výsledků.

6.1 Vliv politické situace na předsednictví

Nejdůležitějším aspektem, který může předsednictví nějakým způsobem ovlivnit, je bezpochyby politická situace, která v té době v zemi panuje. České i belgické předsednictví mělo v této souvislosti jeden společný jmenovatel. Tím byl rozpad vlády, který oba členské státy, ať už před nebo během předsednictví, postihl.

6.1.1 Česká republika

Česká politická situace se na předsednictví podepisovala dokonce ještě dříve, než se ho Česká republika ujala. Týkalo se to potřebných příprav na tuto funkci, které by se běžně měly započít dva roky před výkonem předsednictví. V České republice se s nimi začalo v letech 2005 a 2006, pod vedením vlády ČSSD. V roce 2006 se však vyskytl problém, protože po volbách z tohoto roku nevzešel žádný vítěz, který by mohl sestavit životaschopnou vládu. Tato situace tak přípravy značně zbrzdila. Díky tomu práce na skutečných přípravách začaly až rok a půl před počátkem předsedání. Toto zdržení nevyvolalo logicky zrovna příznivé ohlasy ze strany Evropské unie.⁹³ Navíc tu byla i záležitost s neúspěšnou ratifikací Lisabonské smlouvy a kontroverzní osoba prezidenta *Klause*.

Kritika zaznívala i z úst jednotlivých evropských politiků. Německý europoslanec navrhl, aby si Česká republika vyměnila své předsednictví se Švédskem, které po ní mělo následovat. Francouzský prezident *Nicolas Sarkozy* dokonce prohlásil, že by Francouzské předsednictví mělo pokračovat i v následujícím půlroce.⁹⁴

Česká republika se, podle plánů, zhostila úkolu vedení Evropy v první polovině roku 2009. Ačkoli byla tehdejší pravicová vláda velmi slabá a často musela čelit

---

⁹³ MAREK, Dan, BAUM, Michael. op cit. s. 152.

⁹⁴ tamtéž. s. 159.

útokům opozice, neočekávala se během těchto šesti měsíců žádná vážnější politická krize. Předpokládalo se, že předsednictví zcela zastíní domácí politický vývoj⁹⁵.

I přesto přišla 24. března na českou politickou scénu pohroma v podobě pádu vlády vedené premiérem *Topolánkem*. Tato situace měla na chod předsednictví nešťastný dopad. Navíc se ustanovení nové přechodné vlády táhlo déle než měsíc. Nakonec byla jmenována úřednická vláda, která nastoupila do úřadu 9. května a měla vést zemi do konce předsednictví.

Podle *Piotra Kaczyńského*⁹⁶ tyto události napáchaly největší škody hlavně na pověsti, kterou měla česká politika ve světě. Ta tím pádem, jak autor dodává, měla po skončení předsednictví horší reputaci než před jeho začátkem, v prosinci 2008.

6.1.2 Belgie

Belgie se chystala převzít rotující předsednictví v druhé polovině roku 2010. Ačkoliv je to v evropských záležitostech velmi ostřílená země, a v tomto případě se jednalo už o v pořadí dvanáctý výkon předsednictví, některá očekávání byla spíše skeptická.⁹⁷ Na vině byl rozpad federální vlády, který se uskutečnil 22. dubna, tedy téměř dva měsíce před nástupem do předsednické funkce. Způsobily ho národnostní a jazykové spory uvnitř království.

Předčasné parlamentní volby se konaly v červnu, nový kabinet však nebylo možné rychle sestavit, a tak se Belgie ujala předsednictví pod vedením pouze dočasné vlády. Tu, do ustanovení nové vlády, vedl bývalý premiér *Yves Leterme*. Jmenování nového kabinetu se však Belgie, kvůli zdlouhavému koaličnímu jednání, až do konce svého předsednictví nedočkala.

Tato situace začala být přirovnávána k českému předsednictví, které zažívalo podobný stav rok před tím. Ačkoliv Belgičané ujišťovali, že se tato vládní krize jejich předsednického programu nijak nedotkne, evropští úředníci a diplomaté byli stále plní pochybností. Ty zapříčinily právě předchozí zkušenosti s českým předsedáním. Úředník, který přímo pracoval pro české předsednictví, podle *European Voice*⁹⁸,

---

⁹⁵ KORECKÝ, Miroslav. Politika 2009: evropské alibi pro slabou vládu. *Týden.cz* [online]. 01. 01. 2009 [cit. 2012-04-16]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/politika/politika-2009-evropske-alibi-pro-slabou-vladu_98163.html

⁹⁶ KACZYŃSKI, Piotr Maciej. Lessons from the Czech EU Presidency. *CEPS commentary: Thinking ahead for Europe* [online]. 04 September 2009 [cit. 2012-04-27]. Dostupné z: <http://www.ceps.eu/files/book/2009/09/1904.pdf>

⁹⁷ BRAND, Constant. op. cit.

⁹⁸ tamtéž.

poukazoval na nepřítomnost českého politického vedení v Bruselu, což způsobilo celkově špatnou pověst v rámci Evropské unie.

I přesto nebyla očekávání belgického předsednictví tak skeptická, jak tomu bylo v případě České republiky.⁹⁹ Belgie se předsednictví ujímala, již po dvanácté, pečlivě se na tuto funkci připravovala dlouho dopředu a navíc již platila Lisabonská smlouva a tím se vliv a pravomoci předsedající země značně zmenšili.

6.2 Hodnocení českého předsednictví

To, že vedení Unie nebude pro Českou republiku lehký úkol, bylo jasné už od počátku. Na vině byla jak nezkušenost tohoto nového členského státu na evropské politické scéně, tak nelehká mezinárodní i vnitrostátní situace. Navzdory počáteční skepsi se ale české předsednictví v jeho průběhu a po jeho skončení dočkalo i kladných ohlasů.

Formou dotazníků se zjišťovalo, jak na každodenní české vedení evropské agendy pohlíželi zástupci Rady a Komise. Avšak zpětná vazba byla ze strany unijních představitelů velmi nízká, a tak se nepodařilo z tohoto šetření vyvodit žádné oficiální závěry. Zajímavé však bylo, jak se odpovědi lišily podle země původu respondenta. Zástupci nových členských států obecně hodnotili české předsednictví podstatně kladněji, což bylo přičítáno buď jejich shovívavosti, nebo nedostatečné zkušenosti v oblasti unijního fungování.¹⁰⁰

6.2.1 Úspěchy

Podle autorů *Marka a Bauma*¹⁰¹ dosáhla Česká republika největšího úspěchu při řešení energetické bezpečnosti a to díky řešení plynové krize, financování plynovodu Nabucco a přínosnému summitu „Jižní koridor“. Podařilo se také dosáhnout shody mezi Radou, Evropským parlamentem a Komisí ohledně energetického legislativního balíčku, který si kladl za cíl vytvořit stabilnější vnitřní trh s energiemi.

Kladně také zmínění autoři hodnotí nasazení, s jakým Česká republika jednala o projektu Východního partnerství a to, že se jí podařilo vrátit západní Balkán mezi hlavní záležitosti evropské agendy.

---

⁹⁹ NOVÁK, Martin. Belgie jako Česko. Vládne EU, sama pořádnou vládu nemá. Aktuálně.cz [online]. 1. 7. 2010 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://aktualne.centrum.cz/zahranici/evropska-unie/clanek.phtml?id=672035>

¹⁰⁰ KRÁL, David, et al. The 2009 Czech EU Presidency: Contested Leadership at Time of Crisis [online]. Stockholm: Swedish Institute for European Policy Studies, 2009, 89 s. [cit. 2012-0-27]. Dostupné z: <http://www.europeum.org/doc/pdf/904.pdf>. p. 69.

¹⁰¹ MAREK, Dan, BAUM, Michael. op cit. s. 162.

Většina názorů se shoduje v tom, že předsednictví bylo velmi dobře zvládnuté po organizační stránce. Například *Johann Herz*¹⁰² uvádí, že by Češi měli být vděční za to, že jejich diplomaté dokázali udržet předsednický člun v Bruselu nad hladinou navzdory bouřlivé situaci v Praze.

6.2.2 Neúspěchy

České předsednictví začalo, podle *Davida Krále*,¹⁰³ spíše váhavě, s pochybnými postoji vůči konfliktu v Gaze. Postupně si však získávalo důvěru evropských lídrů za vyřešení plynové krize a organizování důležitých summitů. Pád vlády však předsednictví zasadil smrtelnou ránu. Důvěryhodnost české politiky tato situace znatelně oslabil. To podle autora, poukazovalo na to, že se česká vláda příliš soustředila jen na své vnitropolitické dění, na úkor evropského očekávání.

I evropští poslanci, novináři a analytici se shodli na tom, že březnový pád vlády nebyl pro předsednictví dobrý a poukazují na nezralost české demokracie, euroskeptické názory prezidenta a vnitrostranické spory o Lisabonskou smlouvu.¹⁰⁴

Předsednictví byl také vytýkán postup při řešení finanční krize a neustávající spory mezi českou a francouzskou vládou.¹⁰⁵ Jako nedostatečné byly označovány pokroky v oblasti liberalizace obchodu nebo odstraňování bariér v rámci vnitřního trhu.¹⁰⁶

České předsednictví tak jen utvrdilo řadu Evropanů v tom, že reformy, které se do předsednické funkce chystala vnést Lisabonská smlouva, jsou pro plynulý chod a stabilnější vedení nezbytné.¹⁰⁷

6.2.3 Řekli o předsednictví

Předseda Evropské komise, *José Manuel Barroso*, na plenárním zasedání Evropského parlamentu ve Štrasburku dne 15. července, hodnotil české předsednictví takto: „Výzvy, se kterými se Evropa potýká a které bude muset řešit v průběhu příštích

---

¹⁰² HERZ, Johann. The Czech Presidency, ESDP and Missed Opportunities. *ISIS Europe: European security review* [online]. July 2009. [cit. 2012-04-27]. Dostupné z: http://www.isis-europe.eu/sites/default/files/programmes-downloads/2009_artrel_295_esr45-czech.pdf

¹⁰³ KRÁL, David, et al. op cit. p. 73.

¹⁰⁴ NOVÁK, Pavel, ADÁMKOVÁ, Alena. Evropští poslanci hodnotí české předsednictví. Český rozhlas: Evropská unie [online]. 30. 06. 2009 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/evropskaunie/zpravodajstvi/_zprava/600698

¹⁰⁵ BENEŠ, Vít, KARLAS, Jan. The Czech Presidency. *Journal of Common Market Studies* [online]. September 2010 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1468-5965.2010.02094.x/abstract>. p. 69–80.

¹⁰⁶ MAREK, Dan, BAUM, Michael. op cit. s. 162.

¹⁰⁷ KRÁL, David, et al. op. cit. p. 73.

let, jsou ohromné. Všechny tyto výzvy poznamenaly i české předsednictví, které nedávno skončilo. Rád bych poděkoval předsedovi vlády *Fischerovi* a jeho předchůdci *Mirkovi Topolánkovi* za výsledky, kterých v tomto obzvláště obtížném období dosáhli. Děkuji jim a všem jejich spolupracovníkům za vynikající spolupráci, kterou odvedli i přes vzniklé vnitropolitické problémy.¹⁰⁸

Francouzský prezident *Nicolas Sarkozy* pronesl, při červnové schůzi Evropské rady, že Jan Fišer odvedl svou práci velmi dobře a to co se stalo před tím, si nepamatuje. Předsednictví tak, podle francouzské hlavy státu, skončilo dobře.¹⁰⁹

Německá kancléřka *Angela Merkelová* na adresu Čechů končících v předsednické funkci uvedla, že „české předsednictví nebylo z těch nejsnadnějších, ale rozhodně to není tak, že bychom počítali hodiny, než předsednictví převezmou Švédové.“¹¹⁰

Prezident *Václav Klaus* uvedl, při rozhovoru pro ruský deník *Kommersant*, že „formální stránku předsednictví zvládla česká vláda standardním způsobem a navíc se jí podařilo zabránit některým největším nesmyslům v překotných ambicích bojovat s ekonomickou krizí.“¹¹¹

Jan Fišer, předseda úřednické vlády, která dovedla české předsednictví do jeho konce, při své závěrečné řeči řekl: „Jsem velice rád a jsem o tom přesvědčen, že švédskému předsednictví předáváme předsednictví v dobrém stavu ve smyslu obsahovém a administrativním.“¹¹²

Bývalý premiér *Mirek Topolánek* prohlásil, že „české předsednictví Evropské unie bylo promarněnou příležitostí, protože ho oslabilo svržení vlády.“¹¹³

Historik *Václav Veber*, v rozhovoru pro Český rozhlas¹¹⁴, vyzdvihoval bezchybnou práci úředníků a diplomatů, naopak české předsednictví, podle něj, pokazili

---

¹⁰⁸ José Manuel Durão Barroso: Zhodnocení českého předsednictví: Projev předsedy Evropské komise Josého Barrosa na plenárním zasedání Evropského parlamentu. *Evropská komise: Zastoupení v České republice* [online]. 15. 07. 2009 [cit. 2012-05-01]. Dostupné z:

http://ec.europa.eu/ceskarepublika/news/issues/090715_projev_barroso_cs.htm

¹⁰⁹ SCHMIDT, Heike. Une présidence tchèque plutôt faible. *Radio France International* [online].

30. 06. 2009 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: http://www.rfi.fr/actufr/articles/114/article_82285.asp

¹¹⁰ Sarkozy a Merkelová chválili premiéra Fischera. *Novinky.cz* [online]. 19. 07. 2009 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/171725-sarkozy-a-merkelova-chvalili-premiera-fischera.html>

¹¹¹ KLAUS, Václav. op. cit. s. 293.

¹¹² Premiér Jan Fischer a Mirek Topolánek k závěru předsednictví ČR. *Vláda České republiky* [online].

1. 7. 2009 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/clenove->

[vlady/premier/komentar/premier-jan-fischer-a-mirek-topolanek-k-zaveru-predsednictvi-cr-59968/](http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/premier/komentar/premier-jan-fischer-a-mirek-topolanek-k-zaveru-predsednictvi-cr-59968/)

¹¹³ České předsednictví EU. Hostem Magdalény Trusínové je historik Václav Veber. [rozhlásový pořad] *ČRo 1 – Praha*, 30. 06. 2009. Dostupné z:

http://www.rozhlas.cz/evropskaunie/zpravodajstvi/_zprava/600698

¹¹⁴ tamtéž.

politici v čele s *Václavem Klausem*. Za nešťastný považoval také vztah *Topolánek-Sarkozy*.

Petr Kaniok napsal, že „z hlediska očekávání, jež jsou nakládána na malé a nové země, tedy zvládnutí logistiky a negociace, bylo české předsednictví výborné. Jeho jedinou výraznou chybou byl březnový pád vlády, který ovšem spíše než na předsednictví upozornil na nevyzrálost české politiky.“¹¹⁵

Jeden z velvyslanců působících v Bruselu shrnul české předsednictví slovy: „Jejich úředníci byli výborní. Jejich politici katastrofální.“¹¹⁶

6.3 Hodnocení belgického předsednictví

Doba, za které se Belgie chystala převzít rotující předsednictví, byla poznamenána finanční krizí, která taktéž ohrožovala celou Sedmadvacítku. A nezlepšila se ani po jeho skončení. Do ekonomických potíží se začala dostávat i samotná Belgie.

I přesto však bylo její předsednictví hodnoceno vesměs kladně a nezabránil tomu ani fakt, že tato země po celou dobu svého předsedání nebyla schopna sestavit svou federální vládu.¹¹⁷

6.3.1 Úspěchy

Mezi hlavní úspěchy lze zařadit zavedení dohledu nad rozpočty jednotlivých členských států, znatelný pokrok v otázce jednotného evropského patentu a přeshraniční zdravotnické péče. Dobře zvládnutý byl také, leckdy obtížný a zdlouhavý, schvalovací proces evropského rozpočtu.¹¹⁸

Tajemství úspěchu je, podle *Viviena Seirens*,¹¹⁹ skryto v několika faktorech. Za prvé, bylo důkladně připraveno, a protože jsou všechny parlamentní stany v Belgii silně proevropské, nemohla ho nijak vážně ohrozit ani nestabilní politická situace v zemi. Za druhé, to mělo způsobit také to, že se Belgičané nesnažili prosazovat vlastní agendu, ale

---

¹¹⁵ KANIOK, Petr. Česká republika v čele Evropy: tři etapy místo šesti. op. cit. s. 151

¹¹⁶ BARBER, Tony. Czech life support misery to end. *Financial Times* [online]. 17. 07. 2009 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.ft.com/cms/s/0/d6c75fa6-5ad5-11de-8c14-00144feabdc0.html#axzz1tLUhjtCR>

¹¹⁷ MACLOT, Anne-Laure. Quel bilan pour la présidence belge de l'Union européenne ?. *Le Taurillon: magazine eurocitoyen* [online]. 30. 12. 2010 [cit. 2011-04-30]. Dostupné z: <http://www.taurillon.org/Quel-bilan-pour-la-presidence-belge-de-l-Union-europeenne>

¹¹⁸ Belgické předsednictví končí, nevedlo si špatně. *EurActiv.cz* [online]. 27. 12. 2010 [cit. 2012-04-29]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/ekonomika-a-euro/clanek/belgicke-predsednictvi-konci-nevedlo-si-spatne-008275>

¹¹⁹ SIERENS, Vivien. Présidence belge de l'UE : un bon bilan, une fois. *Euroduvillage.eu* [online]. 28. 12. 2010 [cit. 2011-12-30]. Dostupné z: <http://www.euroduvillage.eu/Presidence-belge-un-bon-bilan-une,4437.html?lang=fr>

soustředili se hlavně na evropské problémy. A za třetí, to bylo již dopředu avizované skromné předsednictví, které ustoupilo do pozadí nově vzniklým institucím, a tak se od něj ani nedaly očekávat nějaké zásadní výkony.

6.3.2 Neúspěchy

Na druhou stranu je belgickému předsednictví vyčítáno, že téměř úplně odepsalo přístupové rozhovory s Tureckem a v jeho záležitosti tak nijak nepokročilo. Jednání, které mělo proběhnout v prosinci, bylo ministrem zahraničí *Vanackerem* zrušeno s odůvodněním, že Ankara nesplňuje obchodní pravidla Evropské unie¹²⁰.

Výtky si předsednictví vysloužilo od Evropské kanceláře pro životní prostředí. Ta kritizovala například to, že nevyužilo svou šanci v Cancúnu a nezasadilo se o snížení emisí v ovzduší z 20 % na 30 %. Generální sekretář Evropské kanceláře pro životní prostředí, uvedl, že se Belgie bála reakcí některých zemí, například Itálie a Polska, a tak zcela promarnila svou šanci na úspěch v této oblasti.¹²¹

6.3.3 Řekli o předsednictví

Předseda Evropské komise nešetřil při hodnocení belgického předsednictví chválou. Uvedl, že se jednalo o mimořádné předsednictví, které vždy jednalo ve prospěch Společenství a se snahou nalézt vzájemnou shodu. Dále dodal, že by Belgičané měli být hrdí na svou roli, kterou během těchto šesti měsíců odvedli.¹²²

Belgický král *Albert II.* ocenil, že Belgičané dokázali během předsednictví sjednotit své názory a dospět ke kompromisu. Spolu s ostatními hlavami evropských států hodnotil uplynulé předsednictví jako velice úspěšné. Vyzdvihl zejména kroky, které předsednictví učinilo pro zlepšení hospodářské situace, dále zmínil rozpočet Evropské unie a dosažené výsledky v oblasti obchodu a diplomatických vztazích mezi Evropou a Asií.¹²³

---

¹²⁰ Belgické předsednictví končí, nevedlo si špatně. *EurActiv.cz.* op. cit.

¹²¹ Belgian EU presidency: Good in Biodiversity and governance, bad on climate and finance. *Eurepan environmental bureau* [online]. 20. 12. 2010 [cit. 2012-04-29]. Dostupné z: <http://www.eeb.org/index.cfm/news-events/news/belgian-eu-presidency-good-on-biodiversity-and-governance-bad-on-climate-and-finance/>

¹²² Barroso encense la présidence belge, les Belges et Bruxelles. *RTLinfo.be* [online]. 17. 12. 2010 [cit. 2012-04-29]. Dostupné z: <http://www.rtl.be/info/monde/international/761400/barroso-encense-la-presidence-belge-les-belges-et-bruxelles>

¹²³ Albert II.: "Nous avons oublié notre art du compromis !". *LeVif.be* [online]. 24. 12. 2010 [cit. 2012-05-02]. Dostupné z: <http://www.levif.be/info/actualite/belgique/albert-ii-nous-avons-oublie-notre-art-du-compromis/article-1194895461495.htm>

Premiér *Yves Leterme*, při předávání symbolické štafety Maďarsku, poznamenal, že byt' „bylo během belgického předsednictví mnoho učiněno, ještě více práce zbývá.“¹²⁴

Poslanci Evropského parlamentu se shodli na tom, že belgické předsednictví bylo velmi úspěšné a mělo být jakýmsi vzorem i pro předsednictví budoucí. Chválili hlavně to, jak se dokázalo vypořádat s novými pravidly a jeho spolupráci s Komisí a Parlamentem.¹²⁵

6.3.4 Shrnutí

Zásadním rozdílem bylo, že se obě předsednictví konala za odlišných podmínek. To české se uskutečnilo ještě před tím, než vstoupila Lisabonská smlouva v platnost, a tak mělo podstatně větší vliv a pravomoci. Řídilo nejen práci jednotlivých formací Rady a pořádalo jejich setkávání, ale také stálo v čele Evropské rady, tedy vrcholného politického orgánu Unie. Jednalo také jménem unie na mezinárodní scéně. Naproti tomu, zásadou belgického předsednictví bylo plně jednat v souladu s Lisabonskou smlouvou. To znamená, že vykonávalo spíše administrativní funkci a ustoupilo do pozadí ve prospěch stálého předsedy Evropské rady a vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku.

Obě země začaly se svými přípravami poměrně brzy. Česká republika byla však nepochybně ve složitější situaci, protože měla stát v čele Unie poprvé, zatímco v případě Belgie šlo už o dvanáctý předsednický mandát. I přesto však Belgie své přípravy nepodcenila, dokonce se mělo jednat, jak jsem již uváděla, o nejpropracovanější přípravné práce v historii belgických předsednictví, do kterých byla zapojena i belgická veřejnost. České přípravy byly poznamenány tuzemskou politickou situací, změny ve vládě zapříčinily poměrné zdržení těchto prací. Nicméně i ona zvládla svůj program sestavit a formulovat své priority.

Společným jmenovatelem obou předsednictví byla také ekonomická a finanční krize, která otřásla Evropou i celým světem. Podepsala se také na prioritních oblastech, které si obě země určily, a umístila se mezi hlavními body jejich pracovních programů.

---

¹²⁴ Vedení sedmadvacítky: Maďarsko slavnostně převzalo předsednictví EU. *Týden.cz* [online]. 06. 01. 2011 [cit. 2012-05-02]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/evropa/maďarsko-slavnostne-prevzalo-predsednictvi-eu_190587.html

¹²⁵ Belgian Presidency judged a European success story. *European Parliament* [online]. 2011 [cit. 2012-05-02]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/content/20110110FCS11408/008/html/Belgian-Presidency-judged-a-European-success-story>

Těsně před začátkem výkonu předsednictví, zasáhl Belgie pád vlády. Začala tak být přirovnávána k České republice, kterou to samé postihlo rok před tím v průběhu předsedání. Pověst Belgie to však, na rozdíl od České republiky, nijak výrazně nepošramotilo. Zaznívaly sice některé skeptické ohlasy na adresu jejího chystaného předsednictví, převládaly však názory, že Belgie svou povinnost zvládne. Příčinou bylo její všeobecně známé proevropské smýšlení, zkušenosti a paradoxně i to, že sama má celkem složité institucionální uspořádání, ne nepodobné tomu evropskému.

Bez pochyb byl pro belgické předsednictví výhodou, již zmiňovaný, stálý předseda, *Herman van Rompuy*, který měl, coby bývalý premiér, velké zkušenosti v belgické politice a jistě byl pro předsednictví oporou.

To česká politická krize, která přišla zhruba v polovině předsednického půlroku, byla hodnocena značně negativněji. Podle některých autorů byla dokonce médií spíše nadhodnocována. Každopádně se neblaze podepsala na pověsti předsednictví a hlavně české politiky. Většina prací však byla v rukou úředníků a diplomatů, na jejichž činnost neměla politická situace přílišný vliv. Dočasná úřednická vláda byla označována za neplnohodnotné řešení. I přesto však svou úlohu zvládla a dovedla české předsednictví zdárně až do jeho konce.

Tehdejší český ministr zahraničí, *Jan Kohout*, se v této otázce vyjádřil slovy: „Je samozřejmé, že se na nové členské země skutečně pohlíží trošku jinak, protože jsou v týmu nevyzkoušené. Možná i kritičtěji, než je potřeba, ale nemyslím si, že by tím práce EU utrpěla.“ Dále dodal, že „na permanentní krizi belgické vlády jsou již všichni zvyklí, protože to stále nějak funguje“ a posteskl si, že „člověka může jenom zamrzet, že na Čechy hleděli trošku jinak než na Belgičany.“¹²⁶

Belgie nahrávala i skutečnost, že se na tomto předsednictví ve velké míře podílely i její regionální vlády a vlády společenství, kterých se vládní krize nijak nedotkla. Jak sami Belgičané podotýkali: „Nevadí, že nemáme federální vládu, máme jich tu přece dalších pět.“¹²⁷

---

¹²⁶ Belgické předsednictví. *EurActiv.cz* [online]. 27. 8. 2010 [cit. 2012-05-02]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/evropske-institute/link-dossier/belgicke-predsednictvi-000073>

¹²⁷ ŠTASTNÁ, Petra. Belgické předsednictví: A přece se točí. *Euroskop.cz: Věcně o Evropě* [online]. 30. 7. 2010 [cit. 2012-05-02]. Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/9003/17099/clanek/belgicke-predsednictvi-a-prece-se-toci/>

Rozdíl vidím i v tom, že předsednické trio Španělska, Belgie a Maďarska se vyznačovalo velmi úzkou spoluprací. Naproti tomu Francii rozhodně nebylo možné považovat na blízkého spojence České republiky.¹²⁸

Kromě zmíněné politické nestability v zemi neprovázela belgické předsednictví žádná aféra, ačkoli ho celé vedla vláda v demisi. Belgičané svou úlohu zvládali, podle všeobecného mínění, celkem obstojně. To Česká republika vzbuzovala rozporuplné reakce již ve své propagační kampani, ve které slibovala „*Evropě to osladíme.*“ Ne všem se tento dvojsmyslný program zamlouval. O to větší poprask způsobila plastika *Entropa*, která byla instalována v sídle Rady, jako symbol českého předsednictví.

Po organizační stránce byla obě předsednictví výborná. Obě země dokázaly plnit své naplánované priority a v některých otázkách dosáhnout pokroku. Byla uspořádána řada jednání, konferencí, seminářů, zasedání Rady, mezinárodních summitů a Česká republika dokázala řídit i schůze Evropské rady. Do Prahy přijal pozvání i nově zvolený prezident *Barack Obama* na summit EU – USA. Češi se během předsedání dokázali vypořádat i s neočekávanými situacemi. Belgičané dobře zvládli orientaci v nových „lisabonských“ podmínkách.

Závěrečná hodnocení však byla značně rozdílná. Belgie slýchala za své předsednictví nejčastěji chválu. Naopak Česká republika, ač své předsednictví po obsahové a administrativní stránce zvládla, musela čelit mnoha výtkám, hlavně kvůli svému politickému vedení. Na vině byl jak neočekávaný rozpad vlády, tak euroskeptické výroky prezidenta *Klause*.

---

¹²⁸ DOSTÁL, Vít. op. cit.

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo seznámit čtenáře s institutem předsednictví, jeho vývojem a základními charakteristikami. Hlavním úkolem bylo popsat dvě konkrétní předsednictví a následně je porovnat. V tomto případě se jednalo o český předsednický mandát, z první poloviny roku 2009 a belgický, z druhé poloviny roku 2010. Zaměřila jsem se také na jednotlivé aspekty, které mohly vykonávání těchto předsednických funkcí nějak ovlivnit a vybrala jsem geografickou polohu obou zemí, jejich dosavadní roli v Evropské unii, či politický systém a politickou situaci v době, kdy stály v čele Sedmadvacítky. Klíčové, pro tuto práci, byly přípravy zmíněných států na tuto náročnou úlohu, samotný průběh jejich předsedání a konečné výsledky a hodnocení.

Vzhledem k okolnostem, které jsou zřejmé i bez hlubší znalosti tohoto tématu, měla Belgie všechny předpoklady pro to, aby předsednictví zvládla úspěšně. Této domněnce nahrávaly zejména její bohaté zkušenosti v oblasti unijního fungování a Lisabonská smlouva, která do instituce předsednictví vnesla významné změny. Naproti tomu, české předsednictví bylo již před jeho počátkem bedlivě sledováno a očekáváno, někdy i s nedůvěrou, což je jistě společným rysem všech předsednictví, která vykonávají nové členské státy poprvé.

Výchozí situace tak byla pro oba dva státy poměrně odlišná především z hlediska zkušeností a geografické polohy, přesto se v některých znacích shodovaly. Společným faktorem obou zemí je jejich rozloha. U velikostně malých států se obecně předpokládá, že budou činné hlavně v celoevropských záležitostech a nebudou tolik prosazovat své vlastní zájmy. V případě České republiky i Belgie se tato teorie potvrdila.

Dalším společným rysem byla, v průběhu mé práce hojně zmiňovaná, politická krize, která se na obou předsednictví bezpochyby podepsala. V případě administrativně velmi složitě uspořádané Belgie šlo však spíše o rutinní záležitost, na kterou už jsou Belgičané i ostatní Evropané zvyklí. Národnostní spory a separatistické tendence se v této zemi objevují v poslední době poměrně často, a tak se s touto situací dokázali v Bruselu obstojně vypořádat a vést své předsednictví, po celou jeho dobu, s vládou v demisi. Naopak česká politika na takovouto situaci nebyla připravená, a tak okolí přihlíželo na její řešení spíše s rozpaky.

V úvodu této práce jsem odhadovala, že belgické předsednictví bylo při plnění svých priorit a v rámci dosažených výsledků úspěšnější než to české, což se mi potvrdilo jen z části. Česká republika totiž zdaleka nebyla v roli předsedy Rady tak

špatná, jak by se možná dalo předpokládat. Její předsednictví bylo sice negativně poznamenáno pádem vlády, který měl katastrofální dopad na obraz české politiky v tuzemsku i ve světě, fakticky však bylo české předsednictví dobře zvládnuté, a to hlavně díky práci úředníků a diplomatů, na kterou politická situace neměla vliv.

Tato vládní krize se projevila i při závěrečném hodnocení. Čeští politici byli se svým výkonem většinou spokojeni, avšak veřejnost a hlavně média, pokládala rozpad vlády, který se uskutečnil přímo v průběhu předsednictví, za velmi nešťastný. Na druhé straně bylo belgické předsednictví, které po jeho trvání nepoznamenal žádný skandál, hodnoceno velmi kladně.

Troufám si tvrdit, že obě země nakonec svá předsednictví zvládly dobře a výsledky, kterých dosáhly, byly pro Evropskou unii přínosné. I přesto se Belgičané dočkali mnohem pozitivnějšího hodnocení ze strany evropských politiků a odborníků, a tak bylo jejich předsednictví celkově vnímáno jako úspěšnější.

Zpracování této práce mi umožnilo lépe se zorientovat ve složitém fungování Unie a také lépe poznat institut předsednictví jako takový. Pochopila jsem, že nelze výkon předsednictví hodnotit, aniž by se přihlédlo k faktorům, které jej ovlivňovaly. Myslím si, že jsem dokázala naplnit stanovený cíl a uvést zde všechny důležité informace týkající se jak předsednictví obecně, tak obou konkrétních mandátů. Snažila jsem se, pro lepší srovnání, zmínit ty nejdůležitější aspekty, které předsednictví ovlivnily a v závěrečné kapitole shrnout společné znaky a rozdíly obou předsednictví. Avšak rozsah této práce mi neumožnil podat úplný pohled na předsednictví, detailnější komparace takto obsáhlého tématu by vyžadovala ještě více prostoru.

Resumé

L'objectif de cette thèse est de comparer la présidence de l'Union européenne tchèque avec la présidence belge. À cette fin, trois points principaux ont été abordés : la préparation et le déroulement de la présidence ont été analysés et enfin les résultats obtenus par ces pays ont été détaillés. La thèse est divisée en deux parties et en six chapitres.

La première partie contient des renseignements sur les institutions de l'Union européenne, la présidence et la situation initiale des deux pays. La deuxième partie décrit spécifiquement chacune de ces présidences et a pour finalité de déterminer leurs caractéristiques communes et leurs différences.

Dans le premier chapitre il est question des institutions principales de l'Union européenne qui ont un rapport avec la Présidence. Il s'agit du Conseil de l'Union européenne, du Conseil européen, de la Commission européenne et du Parlement européen. Il est certain que, le plus important d'entre eux est le Conseil de l'Union européenne, parce qu'il est présidé par 27 États membres de l'Union, pour une durée de six mois chacun. Au cours de cette période, le pays qui préside, dirige les réunions de Conseil à neuf formations. Seul le Conseil des affaires étrangères n'est pas présidé par des présidences semestrielles mais, par le haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité, et ce, depuis l'entrée en vigueur du traité de Lisbonne. Donc, le Conseil est composé de dix formations, qui se réunissent selon les sujets traités : affaires générales, affaires étrangères, affaires économiques et financières, justice et affaires intérieures, emploi, politique sociale, santé et consommateurs, compétitivité (marché intérieur, industrie, recherche et espace), transports, télécommunication et énergie, agriculture et pêche, environnement, éducation, jeunesse, culture et sport.

Le second sujet de cette partie est relatif aux caractéristiques générales de la présidence et prend aussi en compte des changements résultant du Traité de Lisbonne. Cette institution a été fondée au début de l'intégration européenne. Jusqu'en 1993, la rotation s'effectuait dans l'ordre alphabétique du nom de chaque État membre. Le nouveau système de rotation a été créé, en prenant en considération les nouveaux États membres. Dans l'ancien système, le pays titulaire de la présidence présidait le Conseil de l'Union européenne ainsi que le Conseil européen. Depuis l'entrée en vigueur du Traité de Lisbonne en janvier 2010, la présidence est désormais divisée

en deux : la présidence stable du Conseil européen et la présidence tournante du Conseil de l'Union européenne. Selon l'article 16 paragraphe 9 du traité sur l'Union européenne, la présidence du Conseil est assurée par des groupes prédéterminés composés de trois États membres, en fonction de leur diversité et des équilibres géographiques au sein de l'Union.

Le chapitre suivant concerne les aspects qui pourraient affecter les présidences. C'est pourquoi, une brève description géographique de ces deux pays contenant leur coordonnées géographiques essentiels, comme leur position dans le continent européen, surface ou population, était nécessaire. J'y inclus, également, une description du système politique de la République tchèque et de la Belgique. Concernant la présidence, l'exécutif est le plus important. Dans les deux cas mentionnés, les personnes principales étaient les premiers ministres. Le dernier sujet de ce chapitre est relatif à la relation qu'entretiennent les deux pays avec l'Union européenne

La deuxième partie de ma thèse est plus pratique. Dans un premier temps, la présidence de la République tchèque a été analysée. Ce pays a fait partie du trio avec la France et la Suède. Les attentes de cette présidence étaient plutôt sceptiques pour plusieurs raisons. Premièrement, la République tchèque était le nouvel pays membre de l'Union européenne, donc, il s'agissait de sa première présidence. Deuxièmement, il régnait un sentiment de défiance généralisée, provoqué par un euroscepticisme du Président de la République. Malgré ce, la République tchèque a présidé l'UE de janvier à juin 2009. Les personnages principaux étaient *Alexandr Vondra*, le Vice-Premier ministre chargé des Affaires européennes, *Mirek Topolánek*, le Premier ministre et *Karel Schwarzenberg*, le ministre des Affaires étrangères. Le mot d'ordre était « *une Europe sans barrières* ». La présidence tchèque se concentrait sur trois priorités, les trois « E » : l'Économie (particulièrement les solutions à la crise économique), l'Énergie et l'Europe dans le monde (les relations avec États-Unis et l'Europe de l'Est). Au cours de la présidence tchèque il a été organisé plus que 3000 manifestations en République tchèque, à Bruxelles et ailleurs dans le monde. Plusieurs objectifs ont été atteints. Malheureusement, la chute du gouvernement tchèque nuit à la bonne réputation de la présidence. C'est pourquoi, l'exercice de la présidence et notamment la politique tchèque ont souvent été critiqués.

Dans un second temps, dans le chapitre suivant, la présidence belge a été analysée. La Belgique a établi un programme de travail commun avec la présidence espagnole et la présidence hongroise. Avant le début de la présidence, la Belgique a dû faire face

à une crise institutionnelle nationale et travailler à la formation de son nouvel exécutif. Cette situation a soulevé quelques inquiétudes. Toutefois, le Premier ministre démissionnaire a assuré que la présidence était réussie grâce à son programme, qui a fait l'objet d'un large consensus. La Belgique a assumé la Présidence de juillet à décembre 2010. Les personnages principaux étaient *Olivier Chastel*, le Secrétaire d'État aux Affaires européennes, *Yves Leterme*, le Premier ministre et *Steven Vanackere*, le ministre des Affaires étrangères. Le mot d'ordre était « *Ensemble pour une Europe en action* ». La mise en œuvre du traité de Lisbonne était l'objectif essentiel de la présidence Belge. Les autres priorités étaient : la sortie de crise financière et le retour à la croissance, la stimulation du progrès social et la lutte contre la pauvreté et l'exclusion sociale, la relance des négociations sur le climat et l'environnement, l'approfondissement de l'espace de justice, liberté et sécurité et l'influence de l'Union dans le monde et élargissement. Au cours de la présidence, il a été organisé plusieurs milliers de réunions officielles. Face aux nombreux défis importants qui l'attendaient, la Belgique a obtenu nombre de résultats. De plus, le déroulement de la présidence s'est réalisé sans scandales. Pour ces raisons, et pour bien d'autres encore, l'évaluation finale était très positive.

Le dernier chapitre résume les deux présidences. Le premier sous-chapitre de cette analyse traite de la situation politique, qui était dans les deux pays, à peu près ressemblante : tous deux ont connu la chute de leur gouvernement. Une autre caractéristique commune aux deux États, est la situation difficile sur la scène internationale causée par la crise économique. En revanche, un point essentiel différencie les deux pays : la Belgique est le pays fondateur de l'Union Européenne et ainsi un pays très pro-européen. Autre différence marquante : l'entrée en vigueur du traité de Lisbonne qui a modifié les pouvoirs de la présidence. Ainsi, la 12ème présidence de la Belgique a été très positivement évaluée, contrairement à la présidence de la République Tchèque. Il a été reproché à cette dernière d'avoir comporté l'instabilité politique qui existait sur le plan intérieur. Mais, on ne peut nier le fait que les deux pays ont démontré leur capacité à bien diriger les travaux du Conseil des ministres de l'Union européenne comme organisateur et administrateur, ce que est indispensable au bon exercice de la Présidence.

Glosář

Následující glosář obsahuje důležité výrazy vztahující se k tématu této práce. Při jeho sestavování jsem vybírala termíny z použitých francouzských zdrojů. Jednotlivá hesla jsou řazena podle abecedy.

FRANCOUZSKY	ČESKY
• Acte unique européen	Jednotný evropský akt
• Adhésion (f.)	Přistoupení
• Chute (f.) du gouvernement	Pád vlády
• Commission européenne	Evropská komise
• Comité consultatif	Poradní výbor
• Comité (m.) des Représentants Parmanents	Výbor stálých zástupců
• Communauté européenne	Evropské společenství
• Communauté européenne du charbon et de l'acier (m.)	Evropské společenství uhlí a oceli
• Communauté économique européenne	Evropské hospodářské společenství
• Communauté européenne de l'énergie (f.) atomique	Evropské společenství pro atomovou energii
• Conseil européen	Evropská rada
• Conseil (m.) de l'Union européenne	Rada Evropské unie
– Affaires générales	Obecné záležitosti
– Affaires étrangères	Zahraniční věci
– Affaires économiques et financières	Hospodářské a finanční věci
– Justice (f.) et affaires intérieures	Spravedlnost a vnitřní věci
– Emploi (m.), politique sociale, santé (f.) et consommateurs (m. pl.)	Zaměstnanost, sociální politika, zdraví a ochrana spotřebitele
– Compétitivité (f.) (marché intérieur, industrie (f.), recherche (f.) et espace (m.))	Konkurenceschopnost (vnitřní trh, průmysl, výzkum a vesmír)

– Transport (m.), télécommunication (f.) et énergie (f.)	Doprava, telekomunikace a energetika
– Agriculture (f.) et pêche (f.)	Zemědělství a rybolov
– Environnement (m.)	Životní prostředí
– Éducation (f.), jeunesse (f.), culture (f.) et sport (m.)	Vzdělání, mládež, kultura a sport
• Conseil (m.) des Ministres (m. pl.)	Rada ministrů
• Crise (f.) économique	Ekonomická krize
• Député européen	Evropský poslanec
• Élargissement (m.)	Rozšíření
• Haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité	Vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku
• Intégration (f.)	Integrace
• Majorité qualifiée	Kvalifikovaná většina
• Marché commun	Společný trh
• Motion (f.) de censure (f.)	Vyslovení nedůvěry
• Parlement européen	Evropský parlament
• Politique agricole commune	Společná zemědělská politika
• Politique économique et monétaire	Hospodářská a měnová politika
• Politique étrangère et de sécurité commune	Společná zahraniční a bezpečnostní politika
• Pouvoir exécutif	Výkonná moc
• Pouvoir législatif	Zákonodárná moc
• Présidence (f.)	Předsednictví
• Président (m.) du Conseil européen permanent	Stálý předseda Evropské rady
• Présidence tournante du Conseil de l'Union européenne	Rotační předsednictví Rady Evropské unie
• Priorités (f. pl.)	Priority
• Programme (m.) de travail commun de dix-huit mois	Osmnáctiměsíční společný pracovní program

---

• Représentation permanente	Stálé zastoupení
• Rotation (f.)	Rotace
• Scrutin public	Veřejné hlasování
• Suffrage universel (in)direct	(Ne)přímé hlasování
• Traité (m.) de Lisbonne	Lisabonská smlouva
• Traité (m.) de Nice	Niceská smlouva
• Traité (m.) de Maastricht	Maastrichtská smlouva
• Traité (m.) de Rome	Římská smlouva
• Trio (m.) de Présidences (f. pl.)	Předsednické trio
• Unification (f.)	Sjednocení
• Union (f.) économique et monétaire	Hospodářská a měnová unie

---

Použité zdroje

Tištěné publikace:

HAD, Miloslav. *Evropská společenství: První pilíř EU*. 2.vyd. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2000, 165 s. ISBN 80-85864-88-6.

KANIOK, Petr. *Česká republika v čele Evropy: tři etapy místo šesti*. In: *Z periferie do centra Evropy: 20 let vývoje vztahu ČR k EU*. Praha: CEVRO Institut, 2009, 199 s. ISBN 978-80-87125-07-6.

KANIOK, Petr. *Předsednictví Rady EU: Příběh půlstoletí*. Brno: Masarykova univerzita, 2008, 173 s. ISBN 978-80-210-4765-5.

KLAUS, Václav. *Rok sedmý: projevy, články, eseje*. Praha: Euromedia Group, k. s. - Knižní klub, 2010, 416 s. ISBN 978-80-242-2664-4.

LE HARDY DE BEAULIEU, Louis. *L'Union européenne*. Namur: Presses universitaires de Namur, 1998, 266 p. ISBN 28-703-7261-2.

LEQUESNE, Christian, DOUTRIAUX, Yves. *Les institutions de l'Union européenne*. Nouvelle éd. mise à jour. Paris: La Documentation française, 1998, 160 p. ISBN 978-211-0039-422.

MAREK, Dan, BAUM, Michael. *České republika a Evropská unie*. Brno: Barrister a Principal, 2010, 227 s. ISBN 978-80-87029-89-3.

PITROVÁ, Markéta, FIALA, Petr. *Evropská unie*. 2., dopl. a aktualiz. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009, 803 s. ISBN 9788073252236.

PITROVÁ, Markéta. *Institucionální struktura Evropské unie*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 1999, 111 s. ISBN 80-210-2237-X.

ŘÍCHOVÁ, Blanka, et al. *Komparace politických systémů II*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2004, 230 s. ISBN 80-245-0757-9.

SLAVÍK, Herbert, POTUŽNÍK, Jiří, František. *Mirek Topolánek: Sto dní v čele Evropy*. Praha: WWA photo, s. r. o., 2009, 148 s. ISBN 978-80-903963-5-7.

TÝČ, Vladimír. *Základy práva Evropské unie pro ekonomy*. 6. přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: Leges, 2010, 301 s. ISBN 978-808-7212-608

Úplné znění ústavního zákona č. 1/1993 Sb.: *Ústava České republiky* podle stavu k 1. 9. 2009. Ostrava: Sagit, 2009, č. 746. ISBN 978-80-7208-755-6.

VANČURA, Michal, et al. *Regionální geografie Evropy a ČR*. Masarykova univerzita v Brně, Brno, 2004. 138 s. ISBN 80-210-3504-8.

VODIČKA, Karel, CABADA, Ladislav. *Politický systém České republiky: historie a současnost*. 2. aktualizované a rozšířené vyd. Praha: Portál, 2007, 374 s. ISBN 80-736-7337-1.

Elektronické zdroje:

Albert II. : "Nous avons oublié notre art du compromis!". *LeVif.be* [online].

24. 12. 2010 [cit. 2012-05-02].

Dostupné z: [http://www.levif.be/info/actualite/belgique/albert-ii-nous-oublie-notre-art-du-compromis/article-1194895461495.htm](http://www.levif.be/info/actualite/belgique/albert-ii-nous-avons-oublie-notre-art-du-compromis/article-1194895461495.htm)

BARBER, Tony. Czech life support misery to end. *Financial Times* [online].

17. 07. 2009 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.ft.com/cms/s/0/d6c75fa6-5ad5-11de-8c14-00144feabdc0.html#axzz1tLUhjtCR>

Barroso encense la présidence belge, les Belges et Bruxelles. *RTLinfo.be* [online].

17. 12. 2010 [cit. 2012-04-29]. Dostupné z:

<http://www.rtl.be/info/monde/international/761400/barroso-encense-la-presidence-belge-les-belges-et-bruxelles>

Belgian EU presidency: Good in Biodiversity and governance, bad on climate and finance. *Eurepan environmental bureau* [online]. 20. 12. 2010 [cit. 2012-04-29].

Dostupné z: <http://www.eeb.org/index.cfm/news-events/news/belgian-eu-presidency-good-on-biodiversity-and-governance-bad-on-climate-and-finance/>

Belgian Presidency judged a European success story. *European Parliament* [online]. 2011 [cit. 2012-05-02].

Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/content/20110110FCS11408/008/html/Belgian-Presidency-judged-a-European-success-story>

Belgické předsednictví. *EurActiv.cz* [online]. 27. 8. 2010 [cit. 2012-04-20].

Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/evropske-institute/link-dossier/belgicke-predsednictvi-000073>

Belgické předsednictví končí, nevedlo si špatně. *EurActiv.cz* [online]. 27. 12. 2010 [cit. 2012-04-29].

Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/ekonomika-a-euro/clanek/belgicke-predsednictvi-konci-nevedlo-si-spatne-008275>

BENEŠ, Vít, KARLAS, Jan. The Czech Presidency. *Journal of Common Market Studies* [online]. September 2010 [cit. 2012-04-28].

DOI: 0.1111/j.1468-5965.2010.02094.x.

Dostupné z: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1468-5965.2010.02094.x/abstract>.

BRAND, Constant. EU presidency in disarray after government's collapse. *European Voice* [online]. 29. 04. 2010 [cit. 2011-12-30].

Dostupné z: <http://www.europeanvoice.com/article/imported/eu-presidency-in-disarray-after-government-s-collapse/67813.aspx>

Consultation de la société civile. *Eutrio.be: Présidence belge du Conseil de l'Union européenne* [online]. [cit. 2012-04-23].

Dostupné z: <http://www.eutrio.be/fr/consultation-de-la-societe-civile>

České předsednictví EU. *Hostem Magdalény Trusínové je historik Václav Veber.* [rozhlasový pořad] ČRo 1 – Praha, 30. 06. 2009.

Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/evropskaunie/zpravodajstvi/_zprava/600698

České předsednictví v číslech. In: *Eu2009.cz* [online]. Praha, 29. 7. 2009 [cit. 2012-04-27].

Dostupné z: http://www.eu2009.cz/assets/czech-presidency/programme-and-priorities/achievements/cz-pres_cisla_cs.pdf

Česká republika v EU: Historie vstupu ČR do EU. In: *Evropská komise: Evropská unie v České republice* [online]. 30. 10. 2010 [cit. 2012-03-28].

Dostupné z: http://ec.europa.eu/ceskarepublika/cr_eu/index_cs.htm#vzajemnych

DOSTÁL, Vít. Postlisabonské předsednictví – dobře namazaný stroj?. *Mezinárodní politika* [online]. 2010 [cit. 2012-03-19].

Dostupné z: <http://www.amo.cz/publikace/postlisabonske-predsednictvi--dobre-namazany-stroj.html>

EU je revolučním experimentem, řekl Klaus bučícím europoslancům. *IDNES.cz* [online]. 19. 02. 2009 [cit. 2012-04-18].

Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/eu-je-revolucnim-experimentem-rekl-klaus-bucicim-europoslancum-p8f-/domaci.aspx?c=A090219_111949_domaci_kot

HERZ, Johann. The Czech Presidency, ESDP and Missed Opportunities. *ISIS Europe: European security review* [online]. July 2009, number 45 [cit. 2012-04-27].

Dostupné z: http://www.isis-europe.eu/sites/default/files/programmes-downloads/2009_artrel_295_esr45-czech.pdf

JEMELKOVÁ, Ivana. *Belgické předsednictví v Radě Evropské unie* [online]. 2010 [cit. 2011-12-30].

Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/55/16772-amo_briefing_paper_7_2010_belgicke_predsednictvi.pdf

José Manuel Durão Barroso: Zhodnocení českého předsednictví: Projev předsedy Evropské komise Josého Barrosa na plenárním zasedání Evropského parlamentu. *Evropská komise: Zastoupení v České republice* [online]. 15. 07. 2009 [cit. 2012-05-01].
Dostupné z: http://ec.europa.eu/ceskarepublika/news/issues/090715_projev_barroso_cs.htm

KACZYŃSKI, Piotr Maciej. Lessons from the Czech EU Presidency. *CEPS commentary: Thinking ahead for Europe* [online]. 04. 12. 2009 [cit. 2012-04-27].

Dostupné z: <http://www.ceps.eu/files/book/2009/09/1904.pdf>

Konsolidované znění smlouvy o Evropské unii. In: *Úřední věstník Evropské unie*. Maastricht, 1992, 2010.

Dostupné z: [http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0047:020:cs:PDF)

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0047:020:cs:PDF](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0047:020:cs:PDF)

KORECKÝ, Miroslav. Politika 2009: evropské alibi pro slabou vládu. *Týden.cz* [online]. 01. 01. 2009 [cit. 2012-04-16].

Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/politika/politika-2009-evropske-alibi-pro-slabou-vladu_98163.html

KRÁL, David, et al. *The 2009 Czech EU Presidency: Contested Leadership at Time of Crisis* [online]. Stockholm: Swedish Institute for European Policy Studies, 2009, 89 s. [cit. 2012-01-08]. ISBN 91-85129-78-X.

Dostupné z: <http://www.europeum.org/doc/pdf/904.pdf>

La Constitution belge: texte coordonné du 17 février 1994. 2009.

Dostupné z: http://www.senate.be/doc/const_fr.html

La présidence belge de l'Union sera sobre. *Lesoir.be* [online]. 21. 04. 2009 [cit. 2012-04-20].

Dostupné z: [http://archives.lesoir.be/la-presidence-belge-de-l-union-sera-sobre_t-20090421-](http://archives.lesoir.be/la-presidence-belge-de-l-union-sera-sobre_t-20090421-00MP9D.html?queryand=pr%E9sidence+belge+2010&firstHit=50&by=50&when=-2&begYear=2008&begMonth=01&begDay=01&endYear=2011&endMonth=04&endDay=19&sort=dateasc&rub=TOUT&pos=57&all=358&nav=1)

[00MP9D.html?queryand=pr%E9sidence+belge+2010&firstHit=50&by=50&when=-2&begYear=2008&begMonth=01&begDay=01&endYear=2011&endMonth=04&endDay=19&sort=dateasc&rub=TOUT&pos=57&all=358&nav=1](http://archives.lesoir.be/la-presidence-belge-de-l-union-sera-sobre_t-20090421-00MP9D.html?queryand=pr%E9sidence+belge+2010&firstHit=50&by=50&when=-2&begYear=2008&begMonth=01&begDay=01&endYear=2011&endMonth=04&endDay=19&sort=dateasc&rub=TOUT&pos=57&all=358&nav=1)

La présidence en quelques chiffres. In: *Royaume de Belgique: Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement: La Présidence belge du Conseil de l'Union européenne en 2010* [online]. [cit. 2012-04-29].

Dostupné z: http://diplomatie.belgium.be/fr/binaries/Voorzitterschap_cijfers_FR_tcm313-114279.pdf

Les initiatives belges: Préparation de la Présidence belge du Conseil de l'Union européenne. *Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement* [online]. [cit. 2012-04-20].

Dostupné z: http://diplomatie.belgium.be/fr/politique/union_europeenne/belgique_et_ue/communiquer_leurope/initiatives_belges/

L'UE confiante pour une présidence belge "efficace et ambitieuse". *Le Monde* [online]. 14. 06. 2010 [cit. 2011-12-30].

Dostupné z: http://www.lemonde.fr/europe/article/2010/06/14/l-ue-confiante-pour-une-presidence-belge-efficace-et-amibiteuse_1372555_3214.html

MACLOT, Anne-Laure. Quel bilan pour la présidence belge de l'Union européenne?. *Le Taurillon: magazine eurocitoyen* [online]. 30. 12. 2010 [cit. 2011-12-30].
Dostupné z: <http://www.taurillon.org/Quel-bilan-pour-la-presidence-belge-de-l-Union-europeenne>

NEWTON MEDIA. Mediální analýza českého předsednictví EU. [online]. [cit. 2012-04-16].
Dostupné z: <http://www.mediainfo.cz/analyza-predsednictvi-EU.pdf>

NOVÁK, Pavel, ADÁMKOVÁ, Alena. Evropští poslanci hodnotí české předsednictví. *Český rozhlas: Evropská unie* [online]. 30. 06. 2009 [cit. 2012-04-28].
Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/evropskaunie/zpravodajstvi/_zprava/600698

NOVÁK, Martin. Belgie jako Česko. Vládne EU, sama pořádnou vládu nemá. *Aktuálně.cz* [online]. 1. 07. 2010 [cit. 2012-04-28].
Dostupné z: <http://aktualne.centrum.cz/zahranici/evropska-unie/clanek.phtml?id=672035>

Pascal Delwit : « La présidence belge sera celle d'Herman Van Rompuy ». *EurActiv.fr* [online]. 01. 07. 2010 [cit. 2012-04-21].
Dostupné z: <http://www.euractiv.fr/pascal-delwit-presidence-belge-herman-van-rompuy-interview>

PÍTROVÁ, Lenka. *Když se řekne Lisabonská smlouva-: perspektiva fungování Evropské unie podle nového smluvního rámce* [online]. Praha: Odbor informování o evropských záležitostech, Úřad vlády České republiky, 2008 [cit. 2012-03-19]. ISBN 978-80-87041-48-2.
Dostupné z: http://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/vydavatelstvi/vydane-publikace/kdyz_se_rekne_lisabonska_smlova.pdf

PITROVÁ, Markéta a Petr KANIOK. Institut předsednictví Evropské unie - principy, problémy a reforma. *Mezinárodní vztahy* [online]. 2005, roč. 2005, č. 3, 5-23 s. [cit. 2012-03-11].
Dostupné z: www.mezinarodnivztahy.com/article/download/162/161

PITROVÁ, Markéta, KANIOK, Petr. Předsednictví: vrcholem rad v EU. [online]. [cit. 2011-12-30].
Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/6/1829-politologicky_ustav.pdf

Premiér Jan Fischer a Mirek Topolánek k závěru předsednictví ČR. *Vláda České republiky* [online]. 1. 7. 2009 [cit. 2012-04-28].
Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/premier/komentar/premier-jan-fischer-a-mirek-topolanek-k-zaveru-predsednictvi-cr-59968/>

Présidence belge du Conseil de l'Union européenne: Calendar. [online].
[cit. 2012-05-01].

Dostupné z: <http://www.eutrio.be/fr/calendar/2010-07>

Programme de dix-huit mois du Conseil. In: [online]. 22. 12. 2009
[cit. 2012-04-22].

Dostupné z: <http://register.consilium.europa.eu/pdf/fr/09/st17/st17696.fr09.pdf> 1

Programme de la Présidence belge du Conseil de l'UE [online]. La Présidence belge
[cit. 2011-12-30].

Dostupné z: http://www.eutrio.be/files/bveu/media/documents/Programme_FR.pdf

Rada Evropské Unie. *Consilium* [online]. [cit. 2012-02-26].

Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/council?lang=cs>

Reklamě „Evropě to osladíme“ to novináři osolili. NEWTON MEDIA. *MediaInfo.cz*
[online]. 22. 9. 2008 [cit. 2012-04-16].

Dostupné z: <http://www.mediainfo.cz/temata/1518.html>

Rozhodnutí Evropské rady: ze dne 1. prosince 2009, kterým se přijímá její jednací řád
(2009/882/EU). In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2009.

Dostupné z: [http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:315:0051:0055:cs:PDF)

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:315:0051:0055:cs:PDF](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:315:0051:0055:cs:PDF)

Rozhodnutí Evropské Rady ze dne 1. prosince 2009 o výkonu předsednictví Rady. In:
Úřední věstník L 315, 02/12/2009 S. 0050 - 0050. 2009.

Dostupné z: [http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:315:0050:01:CS:HTML)

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:315:0050:01:CS:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:315:0050:01:CS:HTML)

Rozhodnutí Rady ze dne 12. prosince 2005 o pořadí pro výkon předsednictví Rady:
2005/902/ES, Euratom. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2005.

Dostupné z: [http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:328:0060:0061:CS:PDF)

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:328:0060:0061:CS:PDF](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:328:0060:0061:CS:PDF)

Rozpočet předsednictví. *EU2009.cz* [online]. 16. 8. 2011 [cit. 2012-04-16].

Dostupné z: <http://www.eu2009.cz/cz/czech-presidency/presidency-budget/rozpocet-predsednictvi-496/index.html>

Rozvojové oblasti a osy v dokumentech územního rozvoje vybraných zemí střední
Evropy. *Urbanismus a územní rozvoj* [online]. 2007, č. 5 [cit. 2012-04-14].

Dostupné z: http://www.uur.cz/images/publikace/uur/2007/2007-05/30_rozvojove.pdf

SAMPOL, Célia. Belgian EU Presidency will steer six major projects. *Europolitics*
[online]. 19. 02. 2010 [cit. 2012-04-20].

Dostupné z: <http://www.europolitics.info/europolitics/belgian-eu-presidency-will-steer-six-major-projects-art263712-46.html>

SCHMIDT, Heike. Une présidence tchèque plutôt faible. *Radio France International* [online]. 30. 06. 2009 [cit. 2012-04-28].

Dostupné z: http://www.rfi.fr/actufr/articles/114/article_82285.asp

SIERENS, Vivien. Présidence belge de l'UE : un bon bilan, une fois. *Eurosvillage.eu* [online]. 28. 12. 2010 [cit. 2011-12-30].

Dostupné z: <http://www.eurosvillage.eu/Presidence-belge-un-bon-bilan-une,4437.html?lang=fr>

ŠŤASTNÁ, Petra. Belgické předsednictví: A přece se točí. *Euroskop.cz: Věcně o Evropě* [online]. 30. 07. 2010 [cit. 2012-05-02].

Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/9003/17099/clanek/belgicke-predsednictvi-a-prece-se-toci>

Trio předsednictví. *EU2009.cz* [online]. [cit. 2012-04-08].

Dostupné z: <http://www.eu2009.cz/cz/czech-presidency/pesidency-trio/trio-predsednictvi-775/index.html>

VANACKERE, Steven. *An assessment of the Belgian Presidency of the Council of the European Union* [online]. [cit. 2011-12-30].

Dostupné z: http://diplomatie.belgium.be/en/binaries/Balans_voorzitterschap_EN_tcm312-114278.pdf

VANACKERE, Steven. Bilan de la Présidence belge du Conseil de l'Union européenne.: "Ensemble pour une Europe en action". In: *Royaume de Belgique: Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement* [online].

[cit. 2012-04-29].

Dostupné z: http://diplomatie.belgium.be/fr/binaries/Balans_voorzitterschap_FR_tcm313-114278.pdf

Vedení sedmadvacítky: Maďarsko slavnostně převzalo předsednictví EU. *Týden.cz* [online]. 06. 01. 2011 [cit. 2012-05-02].

Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/evropa/madarsko-slavnostne-prevzalo-predsednictvi-eu_190587.html

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *České předsednictví EU 2009: otázky a odpovědi* [online]. odbor komunikace, Sekce pro předsednictví Úřadu vlády ČR, 2008

[cit. 2011-12-30]. ISBN 978-80-87041-30-7.

Dostupné z: http://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/predsednictvi-cr-v-rade-eu/_esk__p_edsednictv__EU_2009_bro_ura.pdf

Výsledky českého předsednictví v Radě EU: Evropa bez bariér. In: *Eu2009.cz* [online]. 2009 [cit. 2012-04-27].

Dostupné z: http://www.eu2009.cz/assets/czech-presidency/programme-and-priorities/achievements/cz-pres_vysledky_cs_2.pdf

Vysoký představitel pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku / Evropská služba pro vnější činnost. In: *Consilium: Rada Evropské unie* [online]. [cit. 2012-02-29]. Dostupné z: http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/Background-HighRepresentative_CS.pdf

Seznam tabulek a obrázků

Tabulka č. 1: Rozdělení hlasů mezi členské státy 13

Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/council?lang=cs>

Tabulka č. 2: Předsednické trojice od roku 2007 do roku 2020 18

KANIOK, Petr. *Předsednictví Rady EU: Příběh půlstoletí*. Brno: Masarykova univerzita, 2008. s. 40.

Obrázek č. 1: Modrý banán a Nový banán 23

Dostupné z: http://www.uur.cz/images/publikace/uur/2007/2007-05/30_rozvojove.pdf, s. 3

Obrázek č. 2: Mapa Belgie: regiony, jazykové komunity 25

Dostupné z: www.spiegel.de/international/europe/0,1518,grossbild-971925-506430,00.html

Obrázek č. 3: Logo a motto Českého předsednictví 31

Dostupné z: <http://www.eu2009.cz/cz/czech-presidency/presidency-logo/logo-predsednictvi-484/index.html>

Obrázek č. 4: Entropa 36

Dostupné z: <http://www.davidcerny.cz/cz/entropa.html>

Obrázek č. 5: Logo belgického předsednictví 42

Dostupné z: <http://www.cnt-nar.be/EI1.htm>